

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**Ο Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης στην
Κύπρο: Προβλήματα, Λύσεις, Μετεξέλιξη**

ΦΟΙΤΗΤΗΣ

Κωνσταντίνος Νεοφύτου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Δρ. Ντάινα Νικολάου

**ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Μάιος 2015**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**Ο Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης στην Κύπρο:
Προβλήματα, Λύσεις, Μετεξέλιξη**

ΦΟΙΤΗΤΗΣ
Κωνσταντίνος Νεοφύτου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Δρ. Ντάινα Νικολάου

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Μάιος 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

Περίληψη (στην Ελληνική)	7
Περίληψη (στην Αγγλική).....	8
Εισαγωγή	9
Κεφάλαιο 1: Διεθνής εμπειρία – Ανασκόπηση βιβλιογραφίας.....	12
1.1 Γεωργική ασφάλιση στον κόσμο	13
1.1.1 Υφιστάμενη κατάσταση γεωργικής ασφάλισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση	13
1.1.2 Γεωργική ασφάλιση σε άλλες χώρες εκτός ΕΕ	14
1.1.3 Γεωργική ασφάλιση σε αναπτυσσόμενες χώρες	16
1.2 Γεωργική ασφάλιση στην Κύπρο	17
1.2.1 Ιστορική αναδρομή	17
1.2.2 Αρμοδιότητες ΟΓΑ	18
1.2.3 Οργανωτική δομή	19
1.3 Διαφορές στην γεωργική ασφάλιση της Κύπρου και των υπόλοιπων χωρών εντός ΕΕ	20
1.3.1 Γιατί η γεωργική ασφάλιση στην Κύπρο είναι υποχρεωτική	20
1.3.2 Γιατί όχι ιδιωτικές εταιρείες	22
1.3.3 Γιατί δεν υπάρχει αντασφάλιση στην Κύπρο	26
Κεφάλαιο 2: Προβλήματα ΟΓΑ	28
2.1 Προβλήματα που δημιουργούνται λόγω των Βασικών Χαρακτηριστικών των Υπηρεσιών	28
2.1.1 Το χαρακτηριστικό της Άυλης Φύση	28

2.1.2	Το χαρακτηριστικό της Φθαρτότητας	29
2.1.3	Το χαρακτηριστικό της αδιαιρετότητας	29
2.1.4	Το χαρακτηριστικό της Ετερογένειας	30
2.2	Προβλήματα που δημιουργούνται από το Μικροπεριβάλλον και Μακροπεριβάλλον	30
2.2.1	Αμφισβήτηση της νομιμότητας επιδότησης ασφαλίστρου από το κράτος	30
2.2.2	Μη κάλυψη των διοικητικών εξόδων από το κράτος	31
2.2.3	Αδυναμία είσπραξης ασφαλίστρων	32
2.2.4	Υποστελέχωση του Οργανισμού και διοικητικά κενά	32
2.2.5	Στάση αγροτικών οργανώσεων	33
2.2.6	Αυξημένο διοικητικό κόστος λόγω αυτονομίας	34
2.2.7	Κακό εργασιακό Περιβάλλον	34
Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία		35
3.1	SWOT και PESTLE ανάλυση για τον ΟΓΑ	35
3.2	Έρευνα για μέτρηση ποιότητας και ικανοποίησης πελατών ΟΓΑ	42
3.2.1	Ορισμός του Προβλήματος και Ερευνητικοί Στόχοι	42
3.2.2	Σχεδιασμός ερευνητικού πλάνου	43
3.2.3	Συλλογή πληροφορίας	43
3.2.4	Ανάλυση Πληροφορίας	45
3.2.5	Παρουσίαση Ευρημάτων έρευνας	50
Κεφάλαιο 4: Αντιμετώπιση προβλημάτων ΟΓΑ – Μεταξέλιξη		51
4.1	Τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων που δημιουργούν τα βασικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών	51

4.1.1	Αντιμετώπιση του χαρακτηριστικού της Άυλης Φύσης	51
4.1.2	Αντιμετώπιση του χαρακτηριστικού της Φθαρτότητας	52
4.1.3	Αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιαιρετότητας	52
4.1.4	Αντιμετώπιση του προβλήματος της Ετερογένειας	52
4.2	Λύσεις για τα προβλήματα που οφείλονται στο Μικροπεριβάλλον και Μακροπεριβάλλον του ΟΓΑ	53
4.2.1	Μέτρα που ήδη έχουν ληφθεί	53
4.2.2	Επιπλέον Μέτρα που προτείνονται	54
4.3	Μελέτη της Διεθνούς Τράπεζας	56
	Συμπεράσματα	59
	Βιβλιογραφία	61
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	64
	Figure 1. Single and combined insurance schemes in the world	64
	Figure 2. Yield and income insurance schemes in the world	65
	Agricultural Insurance Organization (A.I.O) organizational structure	66

Περίληψη

Ο Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης στην Κύπρο:

Προβλήματα, Λύσεις, Μετεξέλιξη

Σε ολόκληρο τον κόσμο σήμερα η Γεωργική Ασφάλιση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες για την αειφόρο ανάπτυξη της γεωργίας. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα και γενικά οι αλλαγές στις μετεωρολογικές συνθήκες της γης, ανάγκασαν τις κυβερνήσεις να αναπτύξουν και να εξελίξουν τα συστήματα Γεωργικής Ασφάλισης.

Στόχος της παρούσας μελέτης είναι να προβάλλει την σημαντικότητα της Γεωργικής Ασφάλισης και κατ' επέκταση του ΟΓΑ για την Κύπρο, να αναδείξει τα προβλήματα που προκύπτουν είτε από την φύση του ΟΓΑ σαν υπηρεσία, είτε από το Εσωτερικό και Εξωτερικό περιβάλλον, αλλά και να προτείνει λύσεις για την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Επίσης ένας από τους στόχους, είναι η ανάδειξη των διαφορών μεταξύ των σχεδίων Γεωργικής Ασφάλισης της Κύπρου και των άλλων χωρών εντός και εκτός Ε.Ε.

Οι **μέθοδοι προσέγγισης** που εφαρμόζονται για εντοπισμό των προβλημάτων του ΟΓΑ, είναι η διαδικασία του στρατηγικού σχεδιασμού με ανάλυση SWOT και PESTLE, εξετάζοντας έτσι τον μελλοντικό σχεδιασμό του οργανισμού και αξιολογώντας τις απειλές αλλά και τις ευκαιρίες που του παρουσιάζονται. Επιπρόσθετα εφαρμόστηκε έρευνα για μέτρηση ποιότητας και ικανοποίησης των πελατών του ΟΓΑ, μέσω της οποίας εντοπίζονται αδυναμίες και ελλείψεις.

Τα **συμπεράσματα** που εξάγονται, αφορούν κυρίως την επισήμανση των σημαντικών προβλημάτων στον ΟΓΑ, όπως η κατάργηση επιδότησης ασφαλίστρου, που κάποια από αυτά απειλούν ακόμη και την ύπαρξη του οργανισμού. Επισημαίνεται ότι για όλα τα προβλήματα υπάρχουν λύσεις οι οποίες και προτείνονται, με σημαντικότερη την ένταξη του Οργανισμού στις δομές της Δημόσιας Υπηρεσίας και τονίζεται η αναγκαιότητα για μετεξέλιξη του ΟΓΑ και προσαρμογή στις νέες συνθήκες του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Abstract

The Agricultural Insurance Organization in Cyprus:

Problems, Solutions, Evolution

Throughout the world today the Agricultural Insurance is one of the most important pillars for sustainable development of agriculture. Extreme weather events and general changes in meteorological conditions of earth, forced governments to develop and evolve the Agricultural Insurance systems.

The aim of my dissertation is to highlight the importance of Agricultural Insurance and therefore AIO for Cyprus, to highlight the problems arising either from the nature of AIO as a services company, or from the internal and external environment, and to propose solutions to solve these problems. Also one of the aims is to highlight differences between Agricultural Insurance plans between Cyprus and other countries within and outside EU.

The methods of approach applied to identify the problems of AIO is the strategic planning process SWOT and PESTLE analysis so considering the future development of the organization and assessing the threats and the opportunities that are presented. Additionally applied research on quality measurement and satisfaction was conducted with AIO customers, through which weaknesses and shortcomings were identified.

The conclusions mainly concern the verification of existing significant problems to AIO, such as abolishing the premium subsidy, of which some even threaten the existence of the organization. It is notable that for all problems, solutions exist and are thus hereby proposed, with the most important one being the integration of the Organization in the structures of the civil service plus the need for the transformation of the AIO and its adaptation to the new macro environmental conditions.

Εισαγωγή

Η ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής και του αγροτικού κεφαλαίου, αποτελεί ένα από τα αποτελεσματικότερα μέτρα αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων στον αγροτικό τομέα. Με την ασφάλιση δημιουργούνται συνθήκες οικονομικής σταθερότητας και ενθαρρύνονται αυξημένες επενδύσεις στη γεωργία, με συνακόλουθα την αγροτική ανάπτυξη και την προαγωγή της Εθνικής Οικονομίας.

Στις μέρες μας η ασφάλιση της αγροτικής δραστηριότητας, αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς αποτελεί βασικό μηχανισμό στήριξης του γεωργού. Ειδικά στην Κύπρο σήμερα με τις πρωτόγνωρες για τα κυπριακά δεδομένα οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες, σε συνδυασμό με τις κλιματικές αλλαγές με τα ακραία καιρικά φαινόμενα, ο ρόλος της γεωργικής ασφάλισης αποκτά επιπλέον σημαντικότητα τόσο για το μέλλον της γεωργίας όσο και για το ίδιο το μέλλον της ίδιας της γεωργικής ασφάλισης.

Σκοπός της διατριβής μου είναι να αναδείξει ποιες είναι οι προοπτικές της Γεωργικής Ασφάλισης στην Κύπρο, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα της κυπριακής οικονομίας και την κατάσταση στην γεωργία όπως διαμορφώθηκε. Επίσης είναι να αναδειχτεί το έργο του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης στο πέρασμα των χρόνων, να διαφανεί ποιο είναι το παρόν και ποιο το μέλλον του, οι προοπτικές επιβίωσης του, ποιες αλλαγές πρέπει να γίνουν στη δομή και στη λειτουργία του ούτως ώστε να καταφέρει να επιβιώσει στις συνθήκες που επικρατούν στην Κύπρο σήμερα. Τα αποτελέσματα που προσδοκούνται, είναι να εντοπιστούν τα προβλήματα που προκύπτουν στο τομέα της γεωργικής ασφάλισης και ταυτόχρονα να προταθούν λύσεις για την επίλυση τους.

Αποτελεί γεγονός πως οι κλιματικές αλλαγές και τα ακραία καιρικά φαινόμενα παγκόσμια, προκαλούν την ανησυχία όλου του κόσμου γενικότερα και των γεωργών ειδικότερα. Η καταστροφή της γεωργικής παραγωγής πολλές φορές εκτός από οικονομική καταστροφή των παραγωγών, προκαλεί αναταράξεις στις αγορές, αυξήσεις στις τιμές, μέχρι και ανθρωπιστικές καταστροφές σε ακραίες περιπτώσεις. Για τον λόγο αυτό θέματα που αφορούν την γεωργική ασφάλιση και κατ' επέκταση την προστασία των γεωργών, αποτελούν θέματα που απασχολούν παγκόσμια τους επιστήμονες και την διεθνή βιβλιογραφία. Πολλές είναι οι μελέτες και οι αναλύσεις που αφορούν τα προβλήματα στην γεωργική ασφάλιση, την σημασία της γεωργικής ασφάλισης για τους γεωργούς αλλά και τα κράτη, θέματα αντασφάλισης, νέες μεθόδους ασφάλισης και πολλά άλλα συναφή θέματα. Η αλήθεια είναι

όμως πως για την Κύπρο, ελάχιστα είναι τα στοιχεία και οι μελέτες σχετικά με την γεωργική ασφάλιση. Γι' αυτό και θα επιχειρήσω στα παρακάτω κεφάλαια να δώσω μια εικόνα του παρελθόντος, του σήμερα αλλά και του αύριο της γεωργικής ασφάλισης στην Κύπρο εντοπίζοντας το μέλλον και τις προοπτικές εξέλιξης της γεωργικής ασφάλισης και κατά συνέπεια του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ από τούδε και στο εξής) αφού είναι ο μοναδικός γεωργικός ασφαλιστικός οργανισμός στην Κύπρο.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στηρίχτηκε σε μεθόδους, όπως συνεντεύξεις με ασφαλιζόμενους και μη γεωργούς, σε αναζήτηση στοιχείων από ξένη κυρίως βιβλιογραφία για το πώς λειτουργούν άλλοι αντίστοιχοι Οργανισμοί σε άλλες χώρες, με SWOT analysis για εντοπισμό των δυνατών και αδύνατων στοιχείων του ΟΓΑ . Επίσης αναζητήθηκαν στοιχεία από τον ίδιο τον ΟΓΑ και από το Υπουργείο Γεωργίας. Αναλυτικότερα η δομή της πτυχιακής μου μελέτης χωρισμένη σε κεφάλαια δομείται ως εξής:

Στο **πρώτο κεφάλαιο** της παρούσας εργασίας προσδιορίζεται η ουσία του προβλήματος της διατριβής κάνοντας μία παρουσίαση της Διεθνούς εμπειρίας για το πώς λειτουργεί η Γεωργική Ασφάλιση στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ αλλά και του υπόλοιπου κόσμου μέσα από διεθνή βιβλιογραφία. Επίσης γίνεται μία ιστορική αναδρομή της Γεωργικής Ασφάλισης στην Κύπρο. Στο κεφάλαιο αυτό εντοπίζεται η αναγκαιότητα και σημασία της έρευνας. Επίσης εξηγείται ο ρόλος και η αποστολή του ΟΓΑ, ο τρόπος λειτουργίας και η οργανωτική δομή του και οι αρμοδιότητές του.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** παρουσιάζονται τα προβλήματα του ΟΓΑ που δημιουργούνται λόγω των βασικών χαρακτηριστικών των Υπηρεσιών, αλλά και τα προβλήματα που δημιουργούνται από το Εσωτερικό και Εξωτερικό περιβάλλον.

Αντικείμενο του **τρίτου κεφαλαίου** είναι ο εντοπισμός των δυνατών και αδυνάτων σημείων του ΟΓΑ, η ανάδειξη των προβλημάτων και αδυναμιών του. Αυτό επιχειρείται μέσω SWOT και PESTLE analysis αλλά και μέσω συνεντεύξεων με ερωτηματολόγιο που θα απαντηθεί από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, δηλαδή τους γεωργούς.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** προτείνονται λύσεις για τα προβλήματα που εντοπίστηκαν. Προτείνονται τρόποι αντιμετώπισης τόσο για τα προβλήματα που προκύπτουν από τη φύση του ΟΓΑ σαν Υπηρεσία, όσο και για τα προβλήματα που προκύπτουν από το μικροπεριβάλλον και μακροπεριβάλλον του ΟΓΑ. Επίσης παρουσιάζονται οι θέσεις της Διεθνούς Τράπεζας σε σχέση με την αντιμετώπιση των προβλημάτων του ΟΓΑ.

Στο **τελευταίο μέρος** της πτυχιακής μου παρουσιάζονται τα **συμπεράσματα**. Εδώ συνοψίζεται ολόκληρη η εργασία με έμφαση στα αποτελέσματα που κατάληξα . Στο μέρος αυτό παραθέτω την θέση μου σχετικά με ποιες λύσεις θεωρώ ιδανικές για αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίζονται για βελτιστοποίηση της υφιστάμενης κατάστασης. Έτσι δίνεται απάντηση στα ερωτήματα του τίτλου της διατριβής, για το ποιο μπορεί να είναι το μέλλον της Γεωργικής Ασφάλισης και του ΟΓΑ στην Κύπρο ποιες οι προοπτικές εξέλιξης.

Κεφάλαιο 1

1. Διεθνής εμπειρία – Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

«Περίπου ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι ζουν με λιγότερο από 1 δολάριο την ημέρα. Τα τρία τέταρτα αυτών των ανθρώπων ζουν στις αγροτικές περιοχές (Chen και Ravallion, 2007), και οι περισσότεροι από τους μισούς εξαρτώνται από τη γεωργία ή έχουν γεωργικές εργασίες ως κύρια πηγή βιοπορισμού (International Fund for Agricultural Development, 2001). Έτσι, οι ζωές φτωχών αγροτικών νοικοκυριών είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες στις επιπτώσεις των σχετιζόμενων με τον καιρό φυσικών καταστροφών.» (Barnett and Mahul, 2007, pg.2)

Τις τελευταίες δεκαετίες, λόγω της ραγδαίας αλλαγής των κλιματικών συνθηκών τα ακραία καιρικά φαινόμενα τείνουν να γίνουν συνηθισμένα φαινόμενα. Σχεδόν καθημερινά ακούμε για τυφώνες, πλημμύρες, χιονοθύελλες, χαλάζι, σε διάφορα μέρη του κόσμου και μάλιστα σε εποχές όπου δεν συνηθίζεται να υπάρχουν τέτοια φαινόμενα. Επακόλουθο των διάφορων αυτών φαινομένων είναι οι υλικές καταστροφές και πολύ συχνά οι απώλειες ανθρώπινων ζωών. Μια ομάδα ανθρώπων που δέχονται μεγάλο πλήγμα από αυτά τα φαινόμενα είναι οι γεωργοί. Εκατομμύρια στρέμματα γεωργικής γης καταστρέφονται κάθε χρόνο από ακραία καιρικά φαινόμενα. Χιλιάδες καλλιέργειες δέχονται σοβαρά πλήγματα από διάφορα ζημιογόνα αίτια. Χιλιάδες γεωργοί βλέπουν το βιος τους να χάνεται ανήμποροι να αντιδράσουν στην μανία της φύσης. Φυσικά συνεπακόλουθα είναι η οικονομική καταστροφή των ίδιων των γεωργών αλλά και οι οικονομικές ζημιές στα ίδια τα κράτη. Ειδικά σε χώρες όπου μεγάλο ποσοστό του ΑΕΠ στηρίζεται στην γεωργία μπορεί να υποστούν ανεπανόρθωτες ζημιές από συνεχόμενες καταστροφές στην γεωργία τους. Όμως ακόμη και κράτη που δεν στηρίζονται στην γεωργία, αλλά εισάγουν γεωργικά προϊόντα, επηρεάζονται από καταστροφές σε καλλιέργειες άλλων χωρών, αφού η καταστροφή γεωργικών προϊόντων έχει ως συνέπεια την αύξηση των τιμών εισαγωγής που με την μετακύληση αυτής της αύξησης στον καταναλωτή την επιφορτίζονται τα νοικοκυριά.

Η μόνη λύση και ανακούφιση του γεωργού από τις ζημιές στις γεωργικές καλλιέργειες είναι η αποζημίωση μέσω της γεωργικής ασφάλισης. Γίνεται φανερό ότι η ασφάλιση της γεωργικής παραγωγής καθίσταται θέμα που απασχολεί όχι μόνο τους γεωργούς αλλά όλους τους πολίτες και τις οικονομίες των κρατών.

1.1 Γεωργική ασφάλιση στον κόσμο

1.1.1 Υφιστάμενη κατάσταση γεωργικής ασφάλισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η ΕΕ εφαρμόζει κυρίως τα τρία κλασικά ασφαλιστικά συστήματα, δηλαδή μεμονωμένων κινδύνων (single-risk insurance), της μικτής ασφάλισης (combined insurance) και ασφάλιση απόδοσης (yield insurance).

Single-risk insurance: καλύπτονται μεμονωμένοι κίνδυνοι πχ. μόνο χαλάζι.

Combined insurance: ασφαλίζεται συνδυασμός διαφόρων κινδύνων δύο ή και περισσότεροι.

Yield insurance: Περιλαμβάνει εγγύηση της απόδοσης της καλλιέργειας (παραγωγή) με βάση την απόδοση της ευρύτερης περιοχής ή και μεμονωμένα.

Στο παράρτημα (σελ 63-64) παραθέτω τους χάρτες (σχήμα 1 και 2), με υπόμνημα όπου φαίνεται σε ποιες περιοχές εφαρμόζεται το κάθε σύστημα στον κόσμο.

Γενικά η γεωργική ασφάλιση σε όλη την Ευρώπη εφαρμόζεται από ιδιωτικές εταιρείες με εξαίρεση την Ελλάδα και την Κύπρο όπου η ασφάλεια είναι δημόσια και υποχρεωτική, γεγονός το οποίο θα αναλύσουμε στην συνέχεια. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες η αγορά ασφαλειών βρίσκεται στα χέρια δύο ή τριών ασφαλιστικών εταιρειών. Το επίπεδο ανάπτυξης του συστήματος γεωργικής ασφάλισης σε κάθε χώρα συνδέεται κυρίως με δύο καθοριστικούς παράγοντες:

- Τις ανάγκες που αντιμετωπίζει κάθε χώρα, δηλαδή το επίπεδο κινδύνου
- Την οικονομική στήριξη που δίνεται προς τα ασφαλιστικά συστήματα από κάθε κράτος.

Ο ρόλος των κυβερνήσεων σε κάθε χώρα διαφέρει σημαντικά. Σε κάποιες χώρες επιδοτούνται οι ασφαλιστικές εταιρείες, σε άλλες επιδοτείται το ασφάλιστρο που πληρώνει ο γεωργός, ενώ σε άλλες παρέχονται εκ των υστέρων ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω συστημάτων αποζημίωσης (compensation schemes), ή κεφάλαια καταστροφών (calamity funds), ή μέσω αγορών συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης (future markets) σε εθελοντική ή υποχρεωτική βάση. (Bielza, Conte, Dittmann, Gallego and Stroblmair, 2008)

Επίσης μπορούμε να επισημάνουμε ότι στην Ευρώπη δεν υπάρχει ολοκληρωμένη ασφαλιστική απόδοση (yield insurance) χωρίς δημόσια υποστήριξη. Για τους μη-συστημικούς κινδύνους, όπως το χαλάζι, ο ιδιωτικός τομέας προσφέρει κατάλληλες

ασφάλειες, αλλά και για τα ασφαλιστικά προϊόντα που προσφέρουν μια ευρεία κάλυψη του κινδύνου μείωσης της απόδοσης, υπάρχει πάντα δημόσια στήριξη. Το ποσό της στήριξης που παρέχεται από τα κράτη μέλη της ΕΕ για την επιδότηση των ασφαλιστρών ποικίλλει και εξαρτάται από την πολιτική της χώρας για την προώθηση κάποιου συγκεκριμένου είδους κάλυψης.

Χώρες τις ΕΕ με τους μεγαλύτερους περιορισμούς:

Αυστρία: Οι καταστροφές οριοθετούνται από δημόσιες αρχές ανάλογα με την περίπτωση. Δίνεται αποζημίωση μονό σε καταστροφές για τις οποίες δεν υπάρχει ιδιωτική ασφάλεια που να τα ασφαλίζει.

Γαλλία: Δίνονται αποζημιώσεις μόνο σε περιπτώσεις που οι ζημιές στις καλλιέργειες υπερβαίνουν το 42% της συνολικής παραγωγής και άνω του 14% του συνόλου των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Πορτογαλία: Για να δοθεί αποζημίωση πρέπει η ζημιά να ξεπερνά το 50%.

Ολλανδία Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο: Δεν υπάρχουν αποζημιώσεις για κλιματικούς κινδύνους στις καλλιέργειες αλλά μόνο για ασθένειες σε ζώα κτηνοτροφικών μονάδων.

Χώρες με τους λιγότερους περιορισμούς:

Τσεχία: καλύπτονται ασφαλιστικά όλες οι φυσικές καταστροφές.

Ουγγαρία: οι περισσότεροι κίνδυνοι ονομάζονται «φυσικές καταστροφές» και καλύπτονται με την προϋπόθεση ότι η ζημιά είναι μεγαλύτερη του 15%. (Bielza et al., 2008)

1.1.2 Γεωργική ασφάλιση σε άλλες χώρες εκτός ΕΕ

Στις ΗΠΑ στον Καναδά και σε άλλες χώρες εκτός ΕΕ, στην αγορά των γεωργικών ασφαλίσεων αναπτύχθηκαν κάποια ασφαλιστικά συστήματα όπως ασφάλειες δείκτη (**index insurances**), ασφάλειες περιοχής (**area insurances**), ολοκληρωμένη ασφάλεια αγροκτήματος (**whole farm insurance**) ή ακόμη και ασφάλεια εσόδων (**revenue insurances**). Τα πιο πάνω συστήματα δεν έχουν αναπτυχθεί στη ΕΕ με εξαίρεση την Αγγλία όπου για ένα μικρό διάστημα εμφανίστηκαν κάποια από αυτά τα συστήματα όμως στην πορεία έχουν εξαφανιστεί και από αυτή την αγορά ασφαλειών .

Στις ΗΠΑ και Καναδά υπάρχει μια βασική ασφαλιστική κάλυψη για την «οικονομική απόδοση» (yield insurance), η οποία καλύπτει ζημιές άνω του 50% του μέσου όρου απόδοσης-παραγωγής η οποία ονομάζεται καταστροφική κάλυψη (catastrophic coverage). Η κάλυψη αυτή είναι υψηλά επιδοτούμενη από την κυβέρνηση, σχεδόν εξολοκλήρου στις ΗΠΑ όπου οι αγρότες πληρώνουν μόνο ένα ειδικό τέλος ,και κατά 50% στον Καναδά.

Οι ΗΠΑ είναι η μόνη χώρα στην οποία στην περίπτωση όπου υπάρχουν έστω και ελάχιστα μειωμένα έσοδα από την γεωργική δραστηριότητα λόγω ζημιάς έρχονται επιπλέον έσοδα από την ασφαλιστική κάλυψη τα οποία καλύπτουν την διαφορά.

Το 1996, η Ομοσπονδία Γεωργικής Βελτίωσης και Μεταρρυθμιστών (Federal Agriculture Improvement and Reform - FAIR) μερικώς καταργεί τις επιδοτήσεις στα αγροκτήματα. Με πρόσφατες εμπορικές συμφωνίες η κυβέρνηση των ΗΠΑ μεταφέρει στους αγρότες τους κινδύνους εισοδήματος, μεγαλύτερους από αυτούς τους οποίους υπαγορεύεται από τις δυνάμεις της αγοράς. Για να διαχειριστεί αυτή τη μεταστροφή του κινδύνου, οι μεμονωμένοι αγρότες θα πρέπει να αναπτύξουν στρατηγικές διαχείρισης των κινδύνων που να ταιριάζουν καλύτερα στις γεωργικές τους εκμεταλλεύσεις. (Ashok and Hisham, 2002)

Στον Καναδά υπήρχε ασφάλεια εισοδήματος με ένα σύστημα που ονομαζόταν “Gross Revenue Insurance Plan” το οποίο όμως απέτυχε και τώρα υπάρχει το πρόγραμμα σταθεροποίησης εισοδήματος (income stabilization program). Ο λογαριασμός σταθεροποίησης αποτελεί πλέον ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα που αποτελείται από λογαριασμούς όπου αποταμιεύονται λεφτά τα οποία χρησιμοποιούνται σε χρονιές με μεγάλες απώλειες. (Goodwin, 2001)

Το Καναδικό σύστημα καθορίζεται και επιβλέπεται από δημόσιους οργανισμούς ασφάλισης των περιφερειακών κυβερνήσεων. Τα κέρδη από τις επιδοτήσεις τόσο από την ομοσπονδία όσο και από τις περιφερειακές κυβερνήσεις ανέρχονται στα 425,5 εκατομμύρια ευρώ ετησίως από τα οποία το 66% είναι από τα ασφάλιστρα. (Bielza et al., 2008)

Μία σημαντική πτυχή του προγράμματος γεωργικής ασφάλισης στις ΗΠΑ από το 1980 είναι ο διαμοιρασμός του ρίσκου και των κινδύνων. Οι ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες ετήσια μοιράζονται ουσιαστικά με την κυβέρνηση κινδύνους αξίας 45 δισεκατομμυρίων δολαρίων! Το πρόγραμμα αυτό ονομάζεται **αντασφάλιση** και έλυσε το πρόβλημα που είχαν οι γεωργοί

σε περιοχές με υψηλό ρίσκο ζημιάς αφού οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν ασφάλιζαν τους γεωργούς που κατείχαν αγροτεμάχια στις περιοχές αυτές. Με λίγα λόγια η κυβέρνηση για να ενθαρρύνει τις ιδιωτικές ασφάλειες να ασφαλίσουν περιοχές με χαμηλά προσδοκώμενα κέρδη και υψηλή έκθεση κινδύνου μοιράστηκε το ρίσκο αντασφαλίζοντας τες. (Coble, Dismukes, and Glauber, 2007)

1.1.3 Γεωργική ασφάλιση σε αναπτυσσόμενες χώρες

«Στις περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες, η ασφάλιση των καλλιεργειών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προστασία των αγροτών από κλιματικούς κινδύνους και μετριάζει τις επιπτώσεις των φυσικών καταστροφών. Η βασική ιδέα της ασφάλισης είναι η διασπορά του κινδύνου της απώλειας κατά τη διάρκεια πολλών ετών σε μια ευρεία πληθυσμιακή βάση.

Κάθε συμμετέχοντας πληρώνει ένα ασφάλιστρο που μπορεί να ανταπεξέλθει οικονομικά, και στη συνέχεια σε χρονιά με απώλειες, αποζημιώνεται, γεγονός το οποίο προστατεύει από την αφερεγγυότητα και την ανασφάλεια (Patt et al., 2010). Ωστόσο, στις αναπτυσσόμενες χώρες, τα τελευταία χρόνια, έχει υπάρξει μια στροφή προς τον πειραματισμό με τα σχέδια γεωργικής ασφάλισης, λόγω των απρόσμενων καιρικών συνθηκών.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των γεωργικών ασφαλίσεων δείχνουν ουσιαστικές αλλαγές στις αναπτυσσόμενες χώρες. Αναπτυσσόμενες οικονομίες όπως η Ινδία, η Βραζιλία, το Μεξικό και την Αργεντινή και πολλές αφρικανικές χώρες έχουν δείξει μεγάλο ενδιαφέρον για την ενίσχυση του ρόλου της γεωργικής ασφάλισης ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων για τους αγρότες. Διάφορα προγράμματα έχουν ήδη ξεκινήσει να χρησιμοποιούν τις γεωργικές ασφαλίσεις με προσαρμογή στρατηγικής στις κλιματικές αλλαγές. Για παράδειγμα: στο **Μαλάουι**, το πιλοτικό σχέδιο για τις καιρικές συνθήκες και η ασφάλιση των καλλιεργειών αναλαμβάνονται από την κυβέρνηση του **Μαλάουι**, μαζί με κάποιες άλλες οργανώσεις και παρέχει εμπειρικά στοιχεία από τη χρήση της ασφάλισης των καλλιεργειών για την παραγωγή φιστικιού σε ένα αλλαγμένο κλίμα. Το πρόγραμμα έδωσε τη δυνατότητα στους αγρότες μέσω ενός δανείου, για πρόσβαση σε βελτιωμένο πακέτο η οποία περιλαμβάνεται βελτιωμένο σπόρο αραχίδας. (Davies et al., 2009).

Ομοίως ένα πρόγραμμα που ονομάζεται **HARITA** (Horn of Africa Risk Transfer for Adaptation) είναι ένα παράδειγμα της προσπάθειας για προσαρμογή στους νέους κινδύνους. Με βάση αυτό το πρόγραμμα η **Αιθιοπία** έχει αγοράσει μη επιδοτούμενη ασφάλιση ως μέρος ενός πακέτου προσαρμογής (Oxfam Αμερική, 2010). Στην **Ινδία**, η ασφάλιση του

κινδύνου των υπερβολικών βροχοπτώσεων, αναπτύχθηκε από μια τοπική εταιρεία μικροχρηματοδότησης, το ίδρυμα BASIX και μια ασφαλιστική εταιρεία, ICICI Lombard. (Manuamorn, 2007). Όλες οι ενέργειες που γίνονται για βελτίωση της γεωργικής ασφάλισης σε αυτές τις χώρες, βασίζονται σε δείκτη ασφάλισης υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής.» (Panda, 2013 pg.59-61)

1.2 Γεωργική ασφάλιση στην Κύπρο

Όπως προαναφέρθηκε η Κύπρος και η Ελλάδα είναι οι μοναδικές χώρες στην ΕΕ όπου η ασφάλεια είναι δημόσια και υποχρεωτική. Στην Ελλάδα το πρόγραμμα ασφάλισης εφαρμόζεται από τον ΕΛΓΑ ενώ στην Κύπρο από το ΟΓΑ.

1.2.1 Ιστορική αναδρομή

Η Κύπρος είναι το νοτιότερο κράτος- μέλος της ΕΕ, καθώς επίσης και το πιο άνυδρο. Η γεωργική δραστηριότητα στην περιοχή μας είναι εξαιρετικά ευάλωτη στις ζημιές από κλιματικά συμβάντα, και αυτός ήταν πάντοτε ο κύριος περιοριστικός παράγοντας για τους κύπριους γεωργούς. Ο πιο καταστρεπτικός κίνδυνος είναι η ανομβρία, με την Κύπρο να έχει δις στο παρελθόν εγκαταλειφθεί από τους κατοίκους της μετά από σοβαρές ανομβρίες. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, οι κύπριοι σιτοκαλλιεργητές δημιούργησαν το 1965 το «ταμείο αλληλεγγύης ανομβριόπληκτων σιτοκαλλιεργητών». Λίγα χρόνια αργότερα, το 1973, η Κύπρος βίωσε τη χειρότερη ανομβρία στον 20^ο αιώνα, με το προαναφερθέν ταμείο των σιτοκαλλιεργητών να αποδεικνύεται πολύ αδύναμο για να διαχειρισθεί την κατάσταση, και μεγάλο αριθμό καλλιεργητών να εγκαταλείπουν καταχρεωμένοι τον κλάδο. Αυτό, έφερε στην επιφάνεια την ανάγκη για ένα ολοκληρωμένο και πιο ανταποδοτικό σχέδιο γεωργικής ασφάλισης, με τη συμπερίληψη και των άλλων κύριων καλλιεργειών, ώστε να διευρυνθεί το αποθεματικό και να καταστεί ικανό να αντεπεξέλθει σε ζημιές οποιασδήποτε κλίμακας. Υπό αυτή την έννοια, το ρίσκο διασπείρεται ανάμεσα σε περισσότερους γεωργούς, περισσότερες καλλιέργειες, περισσότερες περιοχές.

Την ίδια περίοδο, εξετάζοντας όλα τα δεδομένα, το κράτος διαπίστωσε ότι ένα ασφαλιστικό σχέδιο υπό τη δική του αιγίδα και έλεγχο, θα αποτελούσε την καλύτερη δυνατή ασπίδα προστασίας στους γεωργούς, ενώ την ίδια στιγμή το συνέφερε και οικονομικά. Μέσα σε αυτά τα δεδομένα, το 1978, ιδρύθηκε ο ΟΓΑ, με τις πρώτες ασφαλισμένες καλλιέργειες να

είναι τα σιτηρά, τα αμπέλια και τα φυλλοβόλα δέντρα, απέναντι σε ένα περιορισμένο αριθμό κινδύνων. Προοδευτικά, το σχέδιο αναθεωρείται και βελτιώνεται, στη βάση αναλογιστικών μελετών, φτάνοντας σήμερα να καλύπτει 9 διαφορετικά προϊόντα απέναντι σε 13 συνολικά κινδύνους, μερικοί από τους οποίους είναι εξειδικευμένοι κατά προϊόν.

Στην Κύπρο «Γεωργική Ασφάλιση» και «ΟΓΑ» είναι λέξεις συνυφασμένες αφού αποτελεί την μόνη ασφαλιστική λύση για τους γεωργούς μας.

1.2.2 Αρμοδιότητες ΟΓΑ

Ο ΟΓΑ είναι ο εντεταλμένος από το κράτος φορέας, για την ασφάλιση της γεωργικής παραγωγής και τη στήριξη του γεωργικού εισοδήματος. Η κύρια του αποστολή είναι η διαχείριση του ασφαλιστικού του σχεδίου, και η παροχή αποζημιώσεων στους δικαιούχους παραγωγούς. Προς τούτο, καταβάλλεται κάθε προσπάθεια όπως:

- Γίνονται οι εκτιμήσεις των ζημιών έγκαιρα και αντικειμενικά.
- Καταβάλλονται οι αποζημιώσεις το συντομότερο δυνατό.
- Εισπράττονται αποτελεσματικά τα ασφάλιστρα και η κρατική χορηγία, προκειμένου να υπάρχει επαρκές ποσό για τις αποζημιώσεις.
- Εξετάζεται η βιωσιμότητα του σχεδίου μέσω αναλογιστικών μελετών, και συντελούνται οι απαραίτητες αναπροσαρμογές.
- Υπάρχει συνεχής διάλογος με τους γεωργούς και τις αγροτικές οργανώσεις ώστε το σχέδιο να εμπλουτίζεται, σε απάντηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Πέραν της διαχείρισης του ασφαλιστικού το σχεδίου, ο ΟΓΑ έχει ορισθεί ως ο φορέας υλοποίησης του Εθνικού Πλαισίου Χορήγησης Κρατικών Ενισχύσεων. Πρόκειται για ένα μηχανισμό αποζημίωσης για ζημιές πέραν του ασφαλιστικού σχεδίου του ΟΓΑ (σε γεωργική παραγωγή, κτηνοτροφία και πάγιο κεφάλαιο), υπό την προϋπόθεση ότι εκπληρούνται κάποιες συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Μέσω του ΟΓΑ καταβάλλονται στους γεωργούς και διάφορες ad-hoc αποζημιώσεις, όπως για την έκρηξη στο Μαρί το 2011, ενισχύσεις De Minimis κλπ. Τέλος, η βάση δεδομένων που διατηρεί ο ΟΓΑ για τα ασφαλισμένα προϊόντα, αποτελεί το κύριο εργαλείο χάραξης αγροτικής πολιτικής του κράτους, και στόχευσης των διαφόρων μέτρων προς όφελος συγκεκριμένων γεωργικών κλάδων.

1.2.3 Οργανωτική δομή

Ο ΟΓΑ διευθύνεται από Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο συμμετέχουν οι κύριες αγροτικές οργανώσεις, αλλά και εκπρόσωποι των εμπλεκόμενων Υπουργείων. Με τον τρόπο αυτό, οι αγρότες συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων, ενώ ένας αριθμός βελτιώσεων που έχουν επέλθει στο ασφαλιστικό σχέδιο, αποτελούν την ανταπόκριση στα αιτήματα τους, όπως διαβιβάζονται διαμέσου των εκπροσώπων τους στο ΔΣ.

Υπεύθυνο για την ακολουθούμενη πολιτική του Οργανισμού αλλά και τις σημαντικές αποφάσεις, είναι το ΔΣ. Για την καθημερινή λειτουργία του Οργανισμού, υπεύθυνος είναι ο **Διευθυντής** ο οποίος ορίζεται από το ΔΣ και λογοδοτεί σε αυτό. Ο Διευθυντής είναι ο υπεύθυνος για να συντονίσει την επάρκεια και έγκαιρη εκτέλεση όλων των εργασιών του Οργανισμού, αλλά και τη σχέση του με άλλες υπηρεσίες ή φορείς. Είναι επίσης υπεύθυνος για την υποκίνηση και αποτελεσματικότερη απόδοση του προσωπικού, συνεργαζόμενος στενά με όλους τους προϊστάμενους.

Δεύτερος ιεραρχικά είναι ο **Πρώτος Λειτουργός**, ο οποίος προΐσταται του Τεχνικού Τομέα. Έχει την άμεση ευθύνη του συντονισμού των εκτιμήσεων παγκύπρια, αλλά συνεπικουρεί και το Διευθυντή σε διοικητικά θέματα.

Η εργασία πεδίου, εκτελείται από τα κατά τόπους γραφεία του ΟΓΑ. Αυτά ήταν αρχικά τέσσερα επαρχιακά (Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας- Αμμοχώστου, Πάφου) και στην πορεία, για λόγους οικονομικής περισυλλογής, συμπύχθηκαν σε δύο περιφερειακά: Λευκωσίας- Λάρνακας- Αμμοχώστου και Λεμεσού- Πάφου. Κύρια εργασία των περιφερειακών γραφείων είναι η διενέργεια εκτιμήσεων και επανεκτιμήσεων στη ζημιωθείσα παραγωγή, καθώς και ο χειρισμός των αιτημάτων των γεωργών. Σε κάθε περιφερειακό γραφείο, προΐσταται Ανώτερος Λειτουργός και υπηρετούν ακόμα Λειτουργοί (γεωπόνοι), Επιθεωρητές και βοηθοί γραμματειακοί λειτουργοί.

Ο **Τεχνικός Τομέας**, είναι εντεταλμένος να υποστηρίζει τόσο τα επαρχιακά γραφεία, όσο και τη διεύθυνση. Στις αρμοδιότητες του περιλαμβάνονται τα στατιστικά στοιχεία, ο υπολογισμός μέσω τιμών πώλησης και αποζημίωσης, οι ετήσιες εκθέσεις του ΟΓΑ, οι αναλογιστικές μελέτες, θέματα νομοθεσίας και ΕΕ, δημοσιότητα και μηχανογράφηση.

Το **Λογιστήριο** είναι υπεύθυνο για τον καταρτισμό και παρακολούθηση εφαρμογής του ετήσιου προϋπολογισμού του ΟΓΑ, καθώς επίσης και τους τελικούς λογαριασμούς, ενώ στις

αρμοδιότητες περιλαμβάνονται και οι προσφορές. Από το λογιστήριο συντονίζεται η είσπραξη των ασφαλιστρών και της κρατικής χορηγίας, καθώς και η πληρωμή των αποζημιώσεων.

Το **Αρχείο** συντονίζει την εισερχόμενη και εξερχόμενη αλληλογραφία του ΟΓΑ. Είναι υπεύθυνο επίσης για την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου (ημερήσια διάταξη, πρακτικά κλπ), τη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, την προστασία προσωπικών δεδομένων, το θεματικό και το κρατικό αρχείο, τις τροποποιήσεις στο νόμο και τους κανονισμούς, τις προσφορές κλπ.

Για το οργανόγραμμα του ΟΓΑ βλ. παράρτημα σελ.65

1.3 Διαφορές στην γεωργική ασφάλιση της Κύπρου και των υπόλοιπων χωρών εντός ΕΕ

Κάνοντας μια σύγκριση μεταξύ του τι ισχύει στην Κύπρο και τι σε άλλες χώρες της ΕΕ σε σχέση με το σύστημα της γεωργικής ασφάλισης, εντοπίζονται τρεις μεγάλες διαφορές:

1. Η ασφάλιση στην Κύπρο είναι υποχρεωτική ενώ στις άλλες χώρες της ΕΕ πλην της Ελλάδας όχι
2. Στην Κύπρο ο μόνος ασφαλιστικός φορέας που ασφαρίζει γεωργικά προϊόντα είναι ο ΟΓΑ και είναι ημικρατικός άρα δημοσίου δικαίου, ενώ στις άλλες χώρες ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.
3. Στις άλλες χώρες εφαρμόζεται η ασφαλιστική δικλίδα της αντασφάλισης ενώ στην Κύπρο όχι. (Bielza et al., 2008)

Ας αναλύσουμε τις διαφορές αυτές και να εξηγήσουμε γιατί υπάρχουν.

1.3.1 Γιατί η γεωργική ασφάλιση στην Κύπρο είναι υποχρεωτική.

- 1) **Αποτελεί απαραίτητο στοιχείο, προκειμένου να καθίσταται εφικτή η έμμεση αντασφάλιση του σχεδίου του ΟΓΑ από το κράτος.** Προϋπόθεση για τη συνέχιση της δυνατότητας κάλυψης των διοικητικών εξόδων του ΟΓΑ, με βάση και τις υποδείξεις της ΕΕ, αποτελεί η διατήρηση του κοινωνικού του ρόλου που συνίσταται: (α) στην καθολική συμμετοχή όλων των παραγωγών, (β) στον καθορισμό των συντελεστών αποζημίωσης και του ποσοστού ασφαλιστρου από το κράτος και όχι τον

ίδιο τον ΟΓΑ. Το μη υποχρεωτικό σχέδιο χάνει τα κοινωνικά στοιχεία, και θα πρέπει να «αγοράζει» την αντασφάλιση του με τη ανάλογη επιβάρυνση στα ασφάλιστρα.

- 2) **Καθιστά εφικτή την ύπαρξη ενός βιώσιμου και εύρωστου ταμείου.** Το μικρό μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων στην Κύπρο (7,2 εκτάρια ανά εκμετάλλευση, τρίτη μικρότερη στην ΕΕ μετά τη Μάλτα και την Ελλάδα), είναι αποτρεπτικός παράγοντας εκ μέρους των παραγωγών να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για να ασφαλίσουν την παραγωγή τους. Ακόμα και τα λίγα άτομα που θα θελήσουν σε ένα προαιρετικό σχέδιο να ασφαλιστούν, θα μπορούν να συγκεντρώνουν περιορισμένα ποσά ασφαλιστρών, και αντίστοιχα περιορισμένη θα ήταν η δυνατότητα του ταμείου να αποζημιώνει εκεί και όπου πρέπει. Μόνο μέσω της υποχρεωτικής ασφάλισης μπορεί να δημιουργηθεί ταμείο ικανό και εύρωστο ώστε να αποζημιώνει το μέρος της παραγωγής που ζημιώνεται κάθε χρόνο. Αναφέρεται επίσης η εκ του αποτελέσματος εξάντληση/ απαξίωση των σχεδίων γεωργικής ασφάλισης που λειτούργησαν πριν τον ΟΓΑ σε προαιρετική βάση.
- 3) **Προάγει την κοινωνική αλληλεγγύη, και μέσω αυτής προσφέρει προσιτό ασφάλιστρο σε ευπαθείς κατηγορίες γεωργών.** Υπάρχουν μεγάλες διαβαθμίσεις στην ευπάθεια σε ζημιές. Στα φυλλοβόλα υπάρχει εύρος ζημιών 0% - 20%, στα εσπεριδοειδή 0% - 30% , στα σιτηρά 1% - 25% . Οι πατατοφυτείες Α1 έχουν αναγκαίο ασφάλιστρο πέραν του 12% ενώ οι Α3 μόλις 1,5%. Είναι εμφανής η μεγάλη παραλλακτικότητα στις ζημιές από περιοχή σε περιοχή, από προϊόν σε προϊόν, ακόμα και εντός της ίδιας καλλιέργειας. Στο προαιρετικό σχέδιο, θα ενδιαφέρονταν να ασφαλιστούν μόνον οι πλέον ευπαθείς, με αποτέλεσμα το ασφάλιστρο αναγκαστικά να ανεβαίνει (ώστε το σχέδιο να είναι βιώσιμο) και να καθίσταται αποτρεπτικό. Οι παραγωγοί αυτοί θα παραμείνουν ανασφάλιστοι, και με μια ακολουθία ζημιών θα τεθούν εκτός γεωργικής δραστηριότητας. Η υποχρεωτική όμως συμμετοχή, διασφαλίζει βιώσιμο ασφάλιστρο και για τους ευπαθείς γεωργούς, το οποίο κατανέμεται σε όλο το φάσμα των ασφαλισμένων γεωργών- ανεξαρτήτως του πόσο ευπαθείς είναι. Αυτό αποτελεί έκφραση κοινωνικής αλληλεγγύης, όπου οι πολλοί αποζημιώνουν τους λίγους που κάθε φορά παθαίνουν ζημιά. Το ποιοι θα πάθουν κάθε φορά ζημιά είναι άγνωστο, καθώς κάθε χρόνο είναι διαφορετική η καλλιέργεια και οι

περιοχές που έχουν τις μεγάλες ζημιές, και η χρηματοδότηση των επαρκών αποζημιώσεων στηρίζεται στην αλληλεγγύη των υπολοίπων.

- 4) **Η ΕΕ δεν ενίσταται στο υποχρεωτικό σχέδιο, εφόσον το κράτος- μέλος κρίνει ότι με αυτό τον τρόπο προστατεύει καλύτερα τα συμφέροντα κάποιας ομάδας πολιτών του.** Η υποχρεωτικότητα αμφισβητείται πάντοτε από όσους έχουν λιγότερες ζημιές, από μεγάλες επιχειρήσεις, αλλά και άλλους. Η άρση της υποχρεωτικότητας, θα σημάνει το τέλος του ασφαλιστικού σχεδίου, καθώς σε αυτό θα παραμείνουν οι ευπαθείς- όπως εξηγήθηκε προηγουμένως. **Από την υποχρεωτικότητα δεν χάνει κανένας, ούτε είναι εις βάρος οποιουδήποτε.** Ούτε και οι έχοντες σπάνια ζημιές είναι αδικημένοι, καθώς καρπώνονται μια κανονική σοδειά που μπορούν να εμπορευθούν με πιο ευνοϊκές πλέον προοπτικές καθώς η σοδειά άλλων παραγωγών έχει καταστραφεί. Από την άλλη, όσο μεγάλη και να είναι η αποζημίωση, δεν καλύπτει την απώλεια εισοδήματος που υπέστη ο πληγέντας, και δεν τον συμφέρει οικονομικά. Το καθαρό αποζημιώσιμο είναι μόνο μέρος του εισοδήματος (μέγιστη αποζημίωση 48% για ανομβρία, 59.5% για παγετό, 64% για πλημμύρα, 75% για χαλάζι). Ευτυχής είναι από κάθε άποψη ο παραγωγός που έλαβε μια κανονική σοδειά.

1.3.2 Γιατί όχι ιδιωτικές εταιρείες

- 1) **Οι ζημιές κάθε χρόνο είναι μεγάλες, και μάλιστα με κλιμακούμενη ένταση τα τελευταία χρόνια βάσει των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.** Ζημιές είναι δεδομένο ότι θα συμβαίνουν κάθε χρόνο, αυτό που απομένει είναι να διαφανεί η γεωγραφική έννοια και η ένταση. Πχ (α) τα φυλλοβόλα έχουν ιστορικό μέσο ετήσιο όρο αποζημιώσεων τις €700.000, αν όμως εστιαστούμε στα τελευταία 15 χρόνια, το αντίστοιχο ποσό υπερβαίνει το €1.100.000, (β) τα αμπέλια βρίσκονται σταθερά σε ένα μέσο ετήσιο όρο αποζημιώσεων €350.000-€400.000, παρόλο που οι εκτάσεις τους στη μετενταξιακή περίοδο έχουν μειωθεί κατά 3 ή 4 φορές, (γ) οι παγετοί στις πρώιμες ανοιξιάτικες πατατοφυτείες είναι πραγματική μάστιγα και δεν θα μπορούσαν αυτές οι φυτείες να συνεχίσουν χωρίς την αλληλεγγύη όπως εκφράζεται μέσω του σχεδίου του ΟΓΑ. **Πάνω από όλα όμως είναι ο πάντα υπαρκτός κίνδυνος μιας καθολικής ανομβρίας, όπου η απαιτούμενη αποζημίωση είναι αδύνατον να καλυφθεί με τα υφιστάμενα ποσοστά ασφαλιστρών.** Πχ το 1973 υπήρξαν ζημιές από ανομβρία (τη χειρότερη στον 20^ο αιώνα) της τάξης των €60 εκατομμυρίων (με

καλλιεργημένη όλη την επικράτεια, τότε) , αναγόμενες σε σημερινές τιμές. Το 2008, η χειρότερη ανομβρία στα χρονικά του ΟΓΑ, έδωσε αποζημιώσεις πέραν των €16 εκατομμυρίων. Συνήθως, ανά δεκαετία υπάρχει μια μεγάλη ανομβρία των €10 εκατομμυρίων ή περισσότερων και άλλη μια ενδιάμεση γύρω στα €5 εκατομμύρια. Μικρότερες ανομβρίες υπάρχουν ανά 1 ή 2 έτη. (Ετήσια έκθεση ΟΓΑ, 2004-2014)

2) Υπάρχει ανεπάρκεια της αγοράς στην προσφορά σχεδίου γεωργικής ασφάλισης, ως φυσιολογικό επακόλουθο των πολύ μεγάλων και συχνών ζημιών. Στην κυπριακή αγορά υπάρχουν περίπου 30 ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, που ασφαλίζουν σχεδόν τα πάντα. Αν διέβλεπαν οποιοδήποτε περιθώριο κέρδους, θα προέβαιναν στη σύσταση κλάδων γεωργικής ασφάλισης. Υπάρχουν αρκετές ανασφάλιστες καλλιέργειες, με διαβαθμισμένη ευπάθεια σε κινδύνους (μπανάνες ψηλού κινδύνου, ελιές χαμηλού κινδύνου) χωρίς κανένας να προσφέρει στους επηρεαζόμενους κλάδους την προοπτική σύναψης ασφαλιστήριου συμβολαίου. Υπάρχουν επίσης άτομα ή ομάδες ή και περιοχές που δυσφορούν με το σχέδιο του ΟΓΑ, καθώς κρίνουν ότι αδικούνται. Συχνά βολιδοσκοπούν ιδιωτικές εταιρείες, για να διαπιστώσουν ότι δεν τους συμφέρει να εμπλακούν. Άλλοι πάλι αποπειράθηκαν να αποχωρήσουν από το σχέδιο του ΟΓΑ, επανήλθαν οικειοθελώς καθώς δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν από τον ιδιωτικό τομέα προσιτή οικονομικά ασφάλιση. **Εκ των γεγονότων εξάγεται ότι η αγορά έκανε την επιλογή της, βάσει των προοπτικών κερδοφορίας που της παρουσιάζονται.**

3) Λόγω του δημόσιου και κοινωφελούς χαρακτήρα του, ο ΟΓΑ τυγχάνει της συνεργασίας και βοήθειας διαφόρων κρατικών υπηρεσιών, του συνεργατισμού, της τοπικής αυτοδιοίκησης κλπ, οι οποίοι παρέχουν σε αυτόν δωρεάν υπηρεσίες που υπό άλλες συνθήκες (ιδιωτική ασφάλιση) θα έπρεπε να «αγοραστούν» και να μετακυλήσουν στα ασφάλιστρα. Αναφέρεται η συνεργασία με τον ΚΟΑΠ για τη μέτρηση εκτάσεων και την αποκοπή ασφαλιστρών, η συνεργασία με τα επαρχιακά γραφεία του Τμήματος Γεωργίας για διενέργεια εκτιμήσεων (και επίλυση της εποχικότητας χωρίς προσλήψεις εκτάκτων), τα στοιχεία που λαμβάνονται από Μετεωρολογική Υπηρεσία/ ΠΕ/ Στατιστική Υπηρεσία/ Υπηρεσία Εμπορίου κλπ, οι εισπράξεις που διενεργούνται από τις τοπικές ΣΠΕ όπου υποβάλλονται και αιτήματα αποζημίωσης, η συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις και τα Κοινοτικά

Συμβούλια κλπ. Όλα αυτά μειώνουν σοβαρά το διοικητικό κόστος, τη στιγμή που ένα ιδιωτικό σχέδιο με κερδοσκοπικό χαρακτήρα θα πρέπει να τα «αγοράσει». Η μείωση του διοικητικού κόστους μέσω αυτής της συνεργασίας, μετακυλύει μεγαλύτερα ποσά στα ασφάλιστρα καθιστώντας τα πιο προσιτά, και διευκολύνοντας την έτσι κι αλλιώς επιβαρυνόμενη θέση των γεωργών.

- 4) **Το σχέδιο του ΟΓΑ περιλαμβάνει πολύ καταστροφικούς κινδύνους.** Μια επιφανειακή θεώρηση, θα ήταν ο αποκλεισμός αυτών των κινδύνων από το σχέδιο και η παραμονή σε κινδύνους όπως χαλάζι, πλημμύρα, βροχή κλπ. Αυτοί όμως οι κίνδυνοι, είναι οι κυριότερες ανησυχίες των παραγωγών αυτών των προϊόντων. Αναφέρονται η ανομβρία στα σιτηρά, όπου καταλαμβάνει το 97% των αποζημιώσεων σιτηρών, και ο παγετός στην πατάτα με το 85% το αντίστοιχων αποζημιώσεων. (Ετήσια Έκθεση ΟΓΑ, 2004-2014) Χωρίς αυτούς τους κινδύνους, οι παραγωγοί από αυτές τις καλλιέργειες (αποτελούν τις δύο κυριότερες καλλιέργειες στην Κύπρο) δεν θα επιθυμούν να ασφαλίζονται.
- 5) **Κάποιες περιοχές στην Κύπρο είναι άκρως εκτεθειμένες και δεν μπορούν να εξασφαλίσουν βιώσιμο ασφάλιστρο με βάση τους νόμους της αγοράς.** Μια ψυχρή θεώρηση θα μπορούσε να προτείνει την αναστολή κάθε γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές, και θα ήταν η μόνη οικονομικά συμφέρουσα λύση. Επειδή όμως οι περιοχές αυτές είναι έντονα μειονεκτικές ούτως ή άλλως, η συνέχιση της γεωργίας εξυπηρετεί και ποικίλους άλλους στόχους. Αυτές οι περιοχές, με βάση τους πίνακες ζημιών δεν είναι ασφαλίσιμες. Αντίστοιχα, κυρίως στη δυτική Κύπρο, υπάρχουν κάποιες μικρές «ασφαλίσιμες» εστίες, όπου όμως δεν μπορούν να αναιρέσουν τη γενική εικόνα καθώς ο κύριος όγκος της κυπριακής γεωργίας δεν μπορεί να ασφαλιστεί με προσιτούς όρους από τον ιδιωτικό τομέα. Το ίδιο επίσης μπορεί να λεχθεί και για τις πρώιμες ανοιξιάτικες πατάτες (A1-A2).
- 6) **Η ιδιωτική ασφάλιση έχει μόνο γνώμονα το κέρδος, και δεν δείχνει ανθρώπινο πρόσωπο σε κανένα ή αναζητά και την παραμικρή ευκαιρία να αποφύγει τις ευθύνες της.** Πολλοί παραγωγοί θα αποκλείονται της αποζημίωσης για ασήμαντους λόγους, καθώς είναι γνωστά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια με «μικρά γράμματα». Πέραν τούτου, και κύρια, η ιδιωτική εταιρεία εργάζεται για την αποκόμιση κέρδους,

με ένα ενδεικτικό μέσο όρο 10%-30%. Πόσο πάνω θα πρέπει να ανέλθει το ασφάλιστρο που πληρώνουν οι γεωργοί; Στα φυλλοβόλα το ασφάλιστρο είναι ήδη 10% (5% οι παραγωγοί και 5% η επιδότηση), και υπάρχει δυσφορία όσο και δυστοκία στην αξιόπιστη καταβολή του. Αντίστοιχα, η εμπλοκή του κράτους, διασφαλίζει ότι τηρούνται τα εξής στοιχεία: (α) ομοιόμορφη πρόσβαση στη γεωργική ασφάλιση για όλους τους καλλιεργητές χωρίς γεωγραφικούς ή άλλους αποκλεισμούς, (β) εφικτό ασφάλιστρο για όλους, και ενιαίο εντός μίας καλλιέργειας, (γ) ανθρωποκεντρική προσέγγιση, με τάση υπέρ του παραγωγού. Και το ίδιο το κράτος αισθάνεται διαχρονικά την ανάγκη να βρίσκεται κοντά στους γεωργούς μετά από μια καταστροφή, προσφέροντας τους μέσω του ΟΓΑ την αναγκαία στήριξη χωρίς υπεκφυγές.

- 7) **Δεν υπάρχει ασφάλιση πατατοκαλλιέργειας αν δεν είναι υπό την αιγίδα του κράτους.** Μόνο ένας κρατικός οργανισμός μπορεί μέσω της Νομοθεσίας να υποχρεώνει τους εμπόρους πατατών να αποκόπτουν ασφάλιστρα διατηρώντας μια στοιχειώδη ευρωστία στο σχέδιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση θα λαμβάνει χώρα ένα πραγματικό χάος και κανένα σχέδιο δεν θα μπορεί να σταθεί οικονομικά. Όλοι θα αποφεύγουν να δηλώνουν τις πατάτες τους, και όλοι θα εμφανίζονται μόνον όταν έχουν ζημιά- και αυτό είναι απόλυτα εφικτό λόγω της φύσης της καλλιέργειας. Ο έλεγχος του πότε και τι φύτεψε ο καθένας, η συχνή προσπάθεια παραπλάνησης των εκτιμητών και γενικότερα τα ψηλά διοικητικά έξοδα στην εκτίμηση της πατάτας, είναι ακόμα μερικά στοιχεία που δεν μπορεί να αγνοηθούν ούτε από το κράτος ούτε από τις ιδιωτικές εταιρείες. (Bielza et al., 2008)
- 8) **Σε περίπτωση ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιρειών, αυτό που πιθανόν να τους δελεάσει θα είναι η επιδότηση ασφαλίστρου.** Σε μια τέτοια περίπτωση, θεωρείται δεδομένη η εκ μέρους τους προσπάθεια να παρουσιάσουν διογκωμένες ζημιές προκειμένου να καρπώνονται αυξημένη επιδότηση. Μια ιδιωτική ασφαλιστική συμφωνία, προφανώς δεν μπορεί να υπόκειται σε έλεγχο ούτε και να παρεμποδισθεί. Στην περίπτωση όμως που εμπλέκονται κρατικοί πόροι (επιδότηση ασφαλίστρου) υπάρχει ο σοβαρότατος κίνδυνος διασπάθισης δημοσίου χρήματος. Το κράτος είναι υποχρεωμένο να συστήσει μηχανισμό ρύθμισης της ιδιωτικής γεωργικής ασφάλισης, ο οποίος θα ελέγχει: (α) την αντικειμενικότητα των εκτιμήσεων ζημιάς που

διενεργούν οι ιδιωτικές εταιρείες, και (β) την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων των ιδιωτών ασφαλιστών προς τους γεωργούς. Αυτός ο μηχανισμός, ενδεχομένως να έχει μέγεθος περίπου το ήμισυ του υφιστάμενου ΟΓΑ, με την ανάλογη επιβάρυνση για το κράτος. Η συνολική δαπάνη δεν είναι συμφέρουσα για το κράτος, καθώς αυτή τη στιγμή χωρίς το επιπρόσθετο κόστος συντήρησης του μηχανισμού ρύθμισης, ο ΟΓΑ αποτελεί ταυτόχρονα τον ασφαλιστή και το θεματοφύλακα της ορθής αξιοποίησης της κρατικής χορηγίας.

1.3.3 Γιατί δεν υπάρχει αντασφάλιση στην Κύπρο

Δεν είναι μόνο ανέφικτη η ιδιωτική ασφάλιση. Είναι ανέφικτη και η αντασφάλιση του ΟΓΑ στον ιδιωτικό τομέα. Όταν αποτάθηκε ο ΟΓΑ στον ιδιωτικό τομέα προκειμένου να αντασφαλίσει το σχέδιο του (λόγω των συχνά μεγάλων ζημιών που εξουθενώνουν το αποθεματικό), από τους περισσότερους αγνοήθηκε ενώ η πιο προσιτή προσφορά διελάμβανε την καταβολή εκ μέρους του ΟΓΑ του 25% των ετήσιων του εισπράξεων ως αντασφάλιστρου ή του 9,5% εάν στην αντασφάλιση δεν περιλαμβανόταν η ανομβρία. Μάλιστα, η αντασφάλιση δεν θα αφορούσε ολόκληρο το «άνοιγμα» του ΟΓΑ, αλλά ένα ποσό αποζημιώσεων στο εύρος 150%-350% των ετήσιων εισπράξεων- με τα ποσά μέχρι το 150% και 350+% να βαρύνουν τον ΟΓΑ. Φυσιολογικά αυτό κρίθηκε ως αντιοικονομικό, καθώς θα σήμαινε την αντίστοιχη επιβάρυνση στα ασφάλιστρα των παραγωγών (τα οποία λόγω των ζημιών ήδη προσεγγίζουν ή υπερβαίνουν τις δυνατότητες τους) ή αντίστοιχη μείωση στους συντελεστές αποζημίωσης (οι οποίοι λόγω των ζημιών είναι και αυτοί χαμηλοί: ανομβρία 48% μέγιστη αποζημίωση, παγετός 59.5% μέγιστη αποζημίωση). Διερευνήθηκαν τότε δύο άλλες επιλογές: (α) η εισήγηση της Ελληνικής Προεδρίας της ΕΕ (2004) για δημιουργία αντασφαλιστικού μηχανισμού σε κοινοτικό επίπεδο, που ναυάγησε λόγω της αρνητικής στάσης κύρια των βόρειων χωρών, (β) η δημιουργία δημόσιου αντασφαλιστικού φορέα που θα εργαζόταν μη κερδοσκοπικά και με ελάχιστο προσωπικό υπό το Υπουργείο Οικονομικών. Τελικά επικράτησε μια τρίτη σκέψη: η αντασφάλιση του σχεδίου του ΟΓΑ έμμεσα από το κράτος. Αυτό στην πράξη σημαίνει πως όποτε το αποθεματικό εξαντλείται, ως συνέπεια ζημιών, το κράτος διατηρεί το δικαίωμα να εμβάζει το σύνολο των διοικητικών εξόδων του ΟΓΑ για «ν» χρονιές. Κάτι τέτοιο ασκήθηκε στην πράξη το 2008, με την εξάντληση του αποθεματικού του ΟΓΑ από την ανομβρία, οπότε το κράτος έμβασε στον ΟΓΑ ποσό €3.500.000- που στην πράξη κατανέμεται σε διοικητικά έξοδα πέραν του ενός έτους. Όπως προαναφέραμε προϋπόθεση για τη συνέχιση της

δυνατότητας κάλυψης των διοικητικών εξόδων του ΟΓΑ, με βάση και τις υποδείξεις της ΕΕ, αποτελεί η διατήρηση του κοινωνικού του ρόλου που συνίσταται: (α) στην καθολική συμμετοχή όλων των παραγωγών, (β) στον καθορισμό των συντελεστών αποζημίωσης και του ποσοστού ασφαλιστρού από το κράτος και όχι τον ίδιο τον ΟΓΑ.

Κεφάλαιο 2

2. Προβλήματα ΟΓΑ

Πολλά ήταν τα προβλήματα που απασχολούσαν κατά διαστήματα τον ΟΓΑ. Προβλήματα όμως που επιλύονταν εύκολα ή δύσκολα με αποτέλεσμα πάντα ο ΟΓΑ να εκτελεί το έργο που του ανατέθηκε καλύπτοντας πάντα τους γεωργούς.

Τα προβλήματα του ΟΓΑ χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: Η πρώτη αφορά τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω των βασικών χαρακτηριστικών των υπηρεσιών και αφορούν σχεδόν όλες τις επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες. Μάλιστα τα χαρακτηριστικά αυτά δημιουργούν την διαφορά ανάμεσα σε επιχειρήσεις υπηρεσιών και επιχειρήσεις φυσικών αγαθών. Η δεύτερη κατηγορία αφορά τα προβλήματα που δημιουργούνται από το εσωτερικό περιβάλλον του Οργανισμού (δηλαδή το Μικροπεριβάλλον) και το Εξωτερικό περιβάλλον του Οργανισμού (δηλαδή το Μακροπεριβάλλον). (Γούναρης, 2012)

2.1 Προβλήματα που δημιουργούνται λόγω των Βασικών χαρακτηριστικών των Υπηρεσιών :

2.1.1 Το χαρακτηριστικό της άυλης φύσης:

Ένα χαρακτηριστικό με το οποίο οι υπηρεσίες διαφοροποιούνται από τα αγαθά, είναι η άυλη φύση τους. Οι υπηρεσίες δεν γίνονται αντιληπτές με την αφή ή τις ανθρώπινες αισθήσεις με τον τρόπο που γίνονται στα φυσικά αγαθά αφού στερούνται την υλική υπόσταση που έχει κάποιο αγαθό. Το κύριο πρόβλημα που δημιουργείται στον Οργανισμό λόγω του πιο πάνω χαρακτηριστικού, είναι το πρόβλημα επικοινωνίας. Υπάρχει μία δυσκολία επικοινωνίας με τους υποψήφιους πελάτες, όσον αφορά τα οφέλη που μπορούν να περιμένουν. Ο οργανισμός δηλαδή δυσκολεύεται να μεταφέρει στους πελάτες του, πληροφορίες που σχετίζονται με υπηρεσίες που προσφέρει αφού βασικά δεν υπάρχει τρόπος να δοκιμάσουν οι πελάτες το «προϊόν» που προσφέρουμε. Η πολυπλοκότητα μάλιστα της μεθοδολογίας υπολογισμού του ασφαλιστρου (κόστος πελάτη) και της αποζημίωσης (οφέλη πελάτη), δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο το πρόβλημα αυτό. Πιο συγκεκριμένα ο τρόπος υπολογισμού του ασφαλιστρου που θα πληρώσει ο πελάτης είναι αρκετά πολύπλοκος, αφού η τιμή που θα πληρώσει εξαρτάται από το είδος καλλιέργειας, το ύψος της παραγωγής αλλά και τη τρέχουσα τιμή της αγοράς. Επίσης ο υπολογισμός του ύψους της αποζημίωσης είναι ακόμη πιο περίπλοκος

αφού εξαρτάται από το είδος καλλιέργειας, το ύψος της παραγωγής, το είδος της ζημιάς, το ποσοστό ζημιάς και την τιμή του συγκεκριμένου προϊόντος την συγκεκριμένη χρονιά. Έτσι γίνεται αντιληπτό ότι η επεξήγηση στους υφιστάμενους αλλά και υποψήφιους πελάτες για το τι προσφέρει ο Οργανισμός και σε ποια τιμή είναι αρκετά δύσκολη.

2.1.2 Το χαρακτηριστικό της φθαρτότητας:

Οι υπηρεσίες δεν μπορούν να αποθηκευτούν και η δυναμικότητα που δεν αξιοποιείται πρακτικά, χάνεται για την επιχείρηση. Το γεγονός αυτό φέρνει τις επιχειρήσεις μπροστά στο δίλημμα του αυξημένου κόστους και της χαμηλής παραγωγικής δυναμικότητας, σε περιόδους αυξημένης ζήτησης και το αντίθετο. Πιο συγκεκριμένα για τον ΟΓΑ, αν για κάποιους λόγους όπως πχ. περιόδους χωρίς ακραία καιρικά φαινόμενα, δεν υπάρχουν απαιτήσεις από πελάτες, το προσωπικό απλά κάθεται στο γραφείο μειώνοντας την παραγωγικότητα, παραμένοντας όμως το ίδιο κόστος για τον Οργανισμό.

2.1.3 Το χαρακτηριστικό της αδιαιρετότητας:

Με τον όρο αδιαιρετότητα εννοούμε την αδυναμία διαχωρισμού:

- της παραγωγής της Υπηρεσίας από τον τόπο κατανάλωσης της
- την παραγωγή της υπηρεσίας με τη συμμετοχή του καταναλωτή στην παραγωγή
- και την συμμετοχή άλλων πελατών στο αποτέλεσμα της υπηρεσίας που αφορά τον πελάτη

Στην περίπτωση του ΟΓΑ υφίσταται κυρίως το δεύτερο πρόβλημα αδιαιρετότητας αφού για να γίνει εκτίμηση ζημιάς, πρέπει ο πελάτης να επισκεφτεί το γραφείο μας για συμπλήρωση δήλωσης απαίτησης και στη συνέχεια να μεταβεί στο τεμάχιο προς εκτίμηση μαζί με ένα δικό μας λειτουργό για να υποδείξει το τεμάχιο και πιο είναι το πρόβλημα.

Το κυριότερο πρόβλημα που δημιουργείται από την αδιαιρετότητα στον Οργανισμό, είναι ότι το ποιοτικό αποτέλεσμα της παρεχόμενης υπηρεσίας δεν εξαρτάται μόνο από τους εργαζόμενους του Οργανισμού αλλά και από τον πελάτη. Δηλαδή όσο καταρτισμένοι και πρόθυμοι να είναι οι εργαζόμενοι, εάν ο πελάτης δεν είναι συνεργάσιμος και τυπικός δεν πρόκειται να βγει το σωστό αποτέλεσμα. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτού είναι γεωργοί οι οποίοι δεν έρχονται έγκαιρα (7 μέρες το αργότερο μετά την ζημιά) να

συμπληρώσουν δήλωση απαίτησης ή γεωργοί οι οποίοι δεν είναι πρόθυμοι να υποδείξουν το τεμάχιο τους στον γεωπόνο εκτιμητή τις κατάλληλες ώρες με αποτέλεσμα να υπάρχουν καθυστερήσεις και εντάσεις.

2.1.4 Το χαρακτηριστικό της ετερογένειας:

Με το όρο ετερογένεια σημαίνει ότι μια επιχείρηση παροχής υπηρεσιών αδυνατεί να συστηματοποιήσει το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να έχουμε διαφορετικά επίπεδα ποιότητας κάθε φορά.

Αυτό δημιουργείται (όπως και στην αδιαιρετότητα) διότι κάθε φορά που παρέχεται μία υπηρεσία από την εταιρεία, αλλάζει ο εργαζόμενος που την προσφέρει αλλά και ο πελάτης. Όμως και οι ίδιοι να είναι, είναι αδύνατο να έχουν την ίδια συμπεριφορά και αντιμετώπιση κάθε φορά. (Γούναρης, 2012)

(Στοιχεία από την 4^η Γραπτή Εργασία μου στο ΑΠΚΥ, ΜΔΕ61, 2014)

2.2 Προβλήματα που δημιουργούνται από το μικροπεριβάλλον και μακροπεριβάλλον

Μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε, την παγκόσμια οικονομική κρίση και τις αλλαγές που επήλθαν μετά την ένταξη της Κύπρου σε μνημόνιο τα προβλήματα γιγαντώθηκαν με αποτέλεσμα πλέον να απειλείται η ίδια η ύπαρξη του ΟΓΑ και κατ' επέκταση να απειλείται η ίδια η Γεωργική Ασφάλιση. Πιο κάτω αναλύονται τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο ΟΓΑ.

2.2.1 Αμφισβήτηση της νομιμότητας επιδότησης ασφαλίστρου από το κράτος

Το σημαντικότερο στοιχείο στη λειτουργία του ΟΓΑ είναι η ικανότητα του να χορηγεί αποζημιώσεις στους γεωργούς όταν οι καλλιέργειες τους υφίστανται ζημιές από συγκεκριμένα φυσικά αίτια. Οι γεωργοί καταβάλλουν ετήσιο ασφαλιστρο προκειμένου να είναι ασφαλισμένοι (κυμαίνεται από 2,5% μέχρι 5% του ετήσιου εισοδήματος, ανάλογα με την καλλιέργεια και την ευπάθεια της σε ζημιές), ενώ το κράτος προσθέτει το ισόποσο ως κρατική χορηγία επί των ασφαλίστρων. Έτσι προκύπτει ένα διπλασιασμένο οικονομικό αποτέλεσμα προς όφελος των γεωργών.

Όλο το αποθεματικό του ΟΓΑ είναι διαθέσιμο μέχρι εξαντλήσεως του, για τις αποζημιώσεις των γεωργών. Τρεις φορές στο παρελθόν το ταμείο αυτό έχει εξαντληθεί ως συνέπεια εκτεταμένων ζημιών (κυρίως ανομβρίες και παγετοί): το 1997, 2000 και 2008 όπως επίσης και το 2014, λόγω της παγκύπριας ανομβρίας που υπήρξε όπου οι ζημιές για όλα τα προϊόντα ανήλθαν περίπου στα €18 εκατομμύρια, «δοκιμάζοντας» για ακόμα μια φορά τις αντοχές του ταμείου του ΟΓΑ. Σήμερα το αποθεματικό είναι γύρω στα €15 εκατομμύρια, και με τις αναμενόμενες εισπράξεις μέχρι το τέλος της χρονιάς ο ΟΓΑ είναι πιθανόν να καλύψει (οριακά) το στόχο του, δηλαδή την πλήρη αποζημίωση των γεωργών.

Όμως κάποιοι κύκλοι της ΕΕ αμφισβητούν τη νομιμότητα της κρατικής χορηγίας στα ασφάλιστρα που λαμβάνει ο ΟΓΑ λόγω δήθεν αθέμιτου ανταγωνισμού αιτιολογώντας το επιχείρημα αυτό με το ότι η επιδότηση αυτή δίνει συγκριτικό πλεονέκτημα στον ΟΓΑ έναντι ιδιωτικών εταιρειών ασφάλισης. Γι' αυτό και πιέζουν όπως αυτή ανακληθεί και εναλλακτικά να «ανοίξει» η αγορά της γεωργικής ασφάλισης. Από την άλλη ο ΟΓΑ δεν θα είχε λόγο ύπαρξης εφόσον η ιδιωτική αγορά ήταν σε θέση να προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις γεωργικής ασφάλισης στους γεωργούς. Ταυτόχρονα δεν εμποδίζεται και κανένας από το να εμπλακεί με καλλιέργειες και κίνδυνους που δεν ασφαλίζει ο ΟΓΑ: από τις πολυάριθμες ασφαλιστικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και πρακτικά ασφαλίζουν τα πάντα, ουδείς επέδειξε ποτέ ενδιαφέρον. Η επιμονή όμως αυτή από κάποιους στην ΕΕ, ενδεχομένως θα πρέπει να επιλυθεί δυναμικά μέσα από παρέμβαση του Υπουργού Γεωργίας στις Βρυξέλλες (στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας της ΕΕ).

2.2.2 Μη κάλυψη των διοικητικών εξόδων από το κράτος

Το κράτος έχει τη δυνατότητα να εμβάζει στον ΟΓΑ τα διοικητικά του έξοδα και αυτή η δυνατότητα είναι αποδεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όσο το σχέδιο του ΟΓΑ διατηρεί τον κοινωνικό του χαρακτήρα δηλαδή την υποχρεωτική συμμετοχή των γεωργών ώστε να επιτυγχάνεται η αλληλοβοήθεια. Το κράτος όμως δεν το πράττει παρά μόνο στις περιπτώσεις όπου εξαντλείται το αποθεματικό,

Κατά μέσο όρο, τα ασφάλιστρα των γεωργών είναι €4 εκατομμύρια ετήσια και ισόποση η κρατική χορηγία (σύνολο ετήσιων εισπράξεων €8 εκατομμύρια). Από αυτά θα πρέπει να αφαιρεθούν τα διοικητικά έξοδα (€2,5 εκατομμύρια), και έτσι απομένουν μόνο €5,5 εκατομμύρια ετήσια για τις αποζημιώσεις. Αυτό δημιουργεί τριβές στη σχέση του ΟΓΑ

με τους γεωργούς, όπου κατηγορούν τους υπαλλήλους για τους μισθούς που λαμβάνουν, ενώ αμφισβητούν τη χρησιμότητα του θεσμού, επειδή τα διοικητικά έξοδα είναι σταθερά και απομένει ένα περιορισμένο ποσό για τις αποζημιώσεις των γεωργών. Εδώ και χρόνια όλες οι αγροτικές οργανώσεις ζητούν επιτακτικά την κάλυψη των διοικητικών εξόδων του ΟΓΑ από το κράτος, ενώ το θέμα αυτό αποτέλεσε μη υλοποιηθήσα δέσμευση πολλών κυβερνήσεων.

2.2.3 Αδυναμία είσπραξης ασφαλίσεων

Λόγω της οικονομικής κρίσης υπάρχει καθυστέρηση στην είσπραξη ασφαλίσεων: για κάθε €1 που ο ΟΓΑ αποτυγχάνει να εισπράξει έχουμε στην ουσία απώλεια €2 διότι χάνεται και η ισόποση κρατική επιδότηση. Με την κατάργηση των οργανωμένων φορέων και την συνεπαγόμενη αδυναμία εξεύρεσης αξιόπιστου τρόπου είσπραξης των ασφαλίσεων, ένα μεγάλο μέρος του διοικητικού προσωπικού αλλά και η διεύθυνση αναλώνεται στην είσπραξη ασφαλίσεων, μη μπορώντας να επικεντρωθεί στις υπόλοιπες εργασίες που πρέπει να γίνουν. Ακόμη κι έτσι, η υστέρηση στην είσπραξη ασφαλίσεων είναι σημαντική.

Όπως προανέφερα, οι αποζημιώσεις για το 2014 εξάντλησαν το αποθεματικό ταμείο και το 2015 ξεκίνησε για τον ΟΓΑ από μηδενικό σημείο. Στην περίπτωση εκτεταμένων ζημιών το 2015, η δυνατότητα του ΟΓΑ να αντεπεξέλθει θα είναι περιορισμένη. Ο ΟΓΑ δοκίμασε στο παρελθόν να αντασφαλίσει το σχέδιο του στην ιδιωτική αγορά για να αντλεί κεφάλαια όταν το αποθεματικό του εξαντλείται. Οι προσφορές όμως που εξασφάλισε ήταν αντικοινωνικές και απορρίφθηκαν: η καλύτερη προνοούσε όπως ο ΟΓΑ καταβάλλει 25% ετήσιο αντασφάλιστρο ώστε να καλύπτεται από ένα επίπεδο ετήσιων αποζημιώσεων €12 εκατομμύρια και άνω (και όχι από το πρώτο ευρώ), ενώ και ενδεχόμενη κάλυψη των διοικητικών εξόδων από το κράτος δεν επαρκεί. Έτσι είναι εύλογη η ανησυχία για το τι μέλλει γενέσθαι με τον ΟΓΑ και το προσωπικό το 2015, εάν δεν γίνει κατορθωτή η στήριξη του ΟΓΑ από το κράτος.

2.2.4 Υποστελέγωση του Οργανισμού και διοικητικά κενά

Το οργανόγραμμα του ΟΓΑ περιλαμβάνει 44 θέσεις, από τις οποίες αυτή τη στιγμή οι 10 είναι κενές. Συγκεκριμένα, κενές είναι οι θέσεις: Διευθυντή, Πρώτου Λειτουργού, Ανώτερου Λειτουργού, Λογιστή, Προγραμματιστή και σημαντικές θέσεις στις υποστηρικτικές βαθμίδες (τεχνικοί, γραφείς). Η θέση διευθυντή είναι κενή εδώ και 3

χρόνια, ενώ του Πρώτου Λειτουργού εδώ και 2 χρόνια. Το σύνολο σχεδόν της διευθυντικής ομάδας εργάζεται με ανάθεση καθηκόντων, έχοντας να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις δύο τουλάχιστον οργανικών θέσεων ο καθένας. Με δεδομένες όμως τις αυξημένες ζημιές σε όλες τις καλλιέργειες και τη συνεχή πίεση που τοποθετούν στον ΟΓΑ ομάδες γεωργών και παράγοντες, το έργο του προσωπικού καθίσταται πολύ δύσκολο. Εξίσου δύσκολος είναι και ο συντονισμός των διαφόρων λειτουργιών του ΟΓΑ, από μια διευθυντική ομάδα που τρέχει διαρκώς να προλάβει.

Σε αρκετές περιπτώσεις, ζημιές επισυμβαίνουν ταυτόχρονα, αφού χαρακτηριστικό της δουλειάς στον ΟΓΑ είναι η εποχικότητα στις εργασίες και έτσι συχνά ο αριθμός των εκτιμητών αποδεικνύεται ανεπαρκής. Στο παρελθόν προσλαμβάνονταν έκτακτοι (μέχρι και 40 σε μια χρονιά:1997), πρακτική όμως που εγκαταλείφθηκε για οικονομικούς λόγους. Επιπρόσθετα ο έκτακτος εκτιμητής χρειάζεται και εκπαίδευση, γεγονός που τον καθιστά ανίκανο να αποδώσει άμεσα. Αντίστοιχα, σε κάποιες περιόδους υπάρχει σημαντικά μικρότερος φόρτος εργασίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της κατάστασης, είναι το πρόβλημα στη μηχανογράφηση. Ο αρμόδιος Επιθεωρητής έχει αφυπηρετήσει, χωρίς να έχει αντικατασταθεί. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει σχετικός με το αντικείμενο υπάλληλος, με αποτέλεσμα να μετακαλείται περιοδικά ο αφυπηρετείσας Επιθεωρητής για να γίνονται οι απαραίτητες εργασίες. Αυτό, πέρα από τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται, ελλοχεύει και τον κίνδυνο πλήρους κατάρρευσης του μηχανογραφικού συστήματος- με ανυπολόγιστες συνέπειες για τον ΟΓΑ και τους παραγωγούς.

2.2.5 Στάση αγροτικών οργανώσεων

Ο ρόλος των αγροτικών οργανώσεων είναι να είναι ταγμένες να υπηρετούν τους γεωργούς και να τους ενημερώνουν για τα πεπραγμένα του ΟΓΑ, ταυτόχρονα με την προώθηση κάποιων αιτημάτων των γεωργών. Υπάρχουν δύο κατηγοριών αγροτικές οργανώσεις: αυτές που όντως ενδιαφέρονται, προβαίνουν σε εισηγήσεις για βελτιώσεις στο σχέδιο κλπ, αλλά και αυτές που αποβλέπουν καθαρά σε εξυπηρέτηση κομματικών σκοπιμοτήτων και τη συντήρηση πελατειακού δικτύου με σημείο αναφοράς τις αποζημιώσεις του ΟΓΑ. Στην τελευταία περίπτωση αναφερόμαστε σε αγροτικές οργανώσεις, οι οποίες ασκούν ασφυκτικές πιέσεις στους υπαλλήλους και στα άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (προς εξυπηρέτηση «πελατών» τους). Δεν είναι λίγες οι φορές που υποκινούν αντιδράσεις εναντίον του ΟΓΑ, ενώ και οι απειλές εναντίον του

ΟΓΑ και των υπαλλήλων έχουν την αφετηρία τους σε αυτές τις αγροτικές οργανώσεις και σε ένα δίκτυο «προστατευόμενων» γεωργών που χαίρουν ασυλίας από αυτές. Δυστυχώς η συμπεριφορά αυτών των αγροτικών οργανώσεων και των εμπίσθων τους παρεμποδίζει τον ΟΓΑ από το να εκτελέσει σωστά το έργο του, έχοντας να αντιπαλέψει και όλα τα άλλα προβλήματα που παρουσιάστηκαν προηγουμένως.

2.2.6 Αυξημένο διοικητικό κόστος λόγω αυτονομίας

Όπως αναφέραμε και στην αρχή ο ΟΓΑ είναι ένας ημικρατικός Οργανισμός δημοσίου δικαίου κάτω από την επίβλεψη του υπουργείου Γεωργίας. Με αυτό συνεπάγεται ότι ο οργανισμός αυτός λειτουργεί αυτόνομα έχοντας δικά του κτίρια, λογιστήριο, αρχείο, αυτοκίνητα, εξοπλισμό και καλύπτει τους μισθούς των υπαλλήλων κι όλα τα άλλα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα από το δικό του ταμείο. Όλα αυτά επιβαρύνουν το ταμείο των γεωργών με αποτέλεσμα στους δύσκολους καιρούς που ζούμε να προκαλούνται αντιδράσεις από τους γεωργούς και να αυξάνουν τον κίνδυνο εξάντλησης του ταμείου.

2.2.7 Κακό εργασιακό περιβάλλον

Ο συνδυασμός των πιο πάνω προβλημάτων είναι φυσικό να επηρεάζουν το εργασιακό περιβάλλον. Με την υποστελέχωση του οργανισμού για την διεκπεραίωση των εργασιών απαιτείται αυτοθυσία, κόπωση και παρατηρούνται φαινόμενα όπως απλήρωτες υπερωρίες και αποστέρηση αδειών. Επίσης πολλές είναι οι φορές όπου παρατηρήθηκαν κρούσματα απειλών και επιθετικότητας εις βάρος των υπαλλήλων όπως για παράδειγμα συλλογή υπογραφών για κλείσιμο του ΟΓΑ, υποκίνηση ιδιωτικών εταιρειών να μπουκ στην αγορά, ή ακόμα και απροθυμία συνεργασίας από φορείς και γεωργούς.

Είναι φυσικό η πίεση κάποιου υπάλληλου που εργάζεται σε ένα οργανισμό με αβέβαιο μέλλον να είναι μεγάλη και η ψυχολογία των υπαλλήλων να μην είναι καλή.

Κεφάλαιο 3

3. Μεθοδολογία

3.1 SWOT και PESTLE ανάλυση για τον ΟΓΑ

Μετά τον εντοπισμό των κύριων προβλημάτων που απασχολούν τον ΟΓΑ, θα επιχειρήσουμε SWOT και PESTLE ανάλυση για τον Οργανισμό. Τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο όσο και ένα διευθυντικό στέλεχος ή η ομάδα διοίκησης ενός οργανισμού/επιχείρησης μπορούν να επωφεληθούν σημαντικά από μια ανάλυση SWOT κατά την παραδοσιακή διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού, την εξέταση του μελλοντικού προσανατολισμού της επιχείρησης ή την αξιολόγηση των ευκαιριών που παρουσιάζονται. Κατά την ανάλυση αυτή, η ομάδα απαριθμεί και αξιολογεί τα δυνατά (S - Strengths) και αδύνατα σημεία (W - Weaknesses), τις ευκαιρίες (O - Opportunities) και τις απειλές (T - Threats) που υπάρχουν, συγκεντρώνοντας όλα τα παραπάνω σε έναν πίνακα. Κάθε μία από αυτές τις καθοριστικές δυνάμεις ωθεί την ομάδα να εξετάσει παράγοντες που ενδεχομένως να μην εξέταζε υπό άλλες συνθήκες στην προσπάθειά της να ορίσει το μέλλον του Οργανισμού.

Αυτή η διαδικασία δίνει μια σαφή εικόνα της εσωτερικής και εξωτερικής θέσης της επιχείρησης καθώς επικεντρώνεται **στα εσωτερικά και εξωτερικά στοιχεία** τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις μελλοντικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Παράλληλα αποτρέπει την επιχείρηση από το να γίνει εσωστρεφής και να λειτουργεί χωρίς να λαμβάνει υπόψη τα μηνύματα από το περιβάλλον της.

Ο ρόλος της ανάλυσης SWOT είναι να συλλέγει πληροφορίες από το περιβάλλον της επιχείρησης και να τις διακρίνει σε εσωτερικές (δυνατά και αδύνατα σημεία) και εξωτερικές (ευκαιρίες και απειλές). Αφού γίνει αυτό, η ανάλυση SWOT μας βοηθά να διαπιστώσουμε εάν αυτές οι πληροφορίες παραπέμπουν σε κάτι το οποίο μπορεί να βοηθήσει την εταιρεία να πετύχει τους στόχους της (ένα δυνατό σημείο ή μία ευκαιρία) ή εάν παραπέμπουν σε κάποιο εμπόδιο το οποίο πρέπει να ξεπεραστεί ή να ελαχιστοποιηθεί έτσι ώστε να προκύψουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα (αδύνατο σημείο ή απειλή).

Κατά την ανάλυση SWOT το **S** και το **W** αντιπροσωπεύουν το ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ενώ το **O** και το **T** το ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ περιβάλλον της επιχείρησης . Οι πίνακες που ακολουθούν

παρουσιάζουν μία πληθώρα πιθανών δυνατών σημείων, αδύνατων σημείων, ευκαιριών και απειλών. (Αυλωνίτη και Παπασταθοπούλου, 2010)

Η **PESTLE** ανάλυση παρέχει ένα πλαίσιο για τη διερεύνηση και την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος για έναν οργανισμό. Το πλαίσιο προσδιορίζει έξι βασικούς τομείς που πρέπει να εξεταστούν κατά την προσπάθεια να εντοπιστούν οι πηγές της αλλαγής.

Οι έξι βασικοί τομείς είναι:

- Πολιτικός (Political) (Παρούσες και πιθανές επιδράσεις από πολιτικές πιέσεις)
- Οικονομικός (Economic) (Οι τοπικές, οι εθνικές και οι παγκόσμιες οικονομικές επιπτώσεις)
- Κοινωνικό-Πολιτισμικός (Socio-Cultural) (Ο τρόπος με τον οποίο μια κοινωνία μπορεί να επηρεάσει μια οργάνωση)
- Τεχνολογικός (Technological) (Η επίδραση των νέων και αναδυόμενων τεχνολογιών)
- Νομικός (Legal) (Η επίδραση της εθνικής και παγκόσμιας νομοθεσίας)
- Περιβαλλοντικός (Environmental) (Τα τοπικά, εθνικά και παγκόσμια ζητήματα)

Η ανάλυση SWOT και PESTLE παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ Περιβάλλον (Μικροπεριβάλλον)		
Strengths (Δυνατά σημεία)	Οικονομική ευρωστία (πριν από την κρίση)	Ο ΟΓΑ είναι από τους λίγους ημικρατικούς Οργανισμούς που στα 37 χρόνια λειτουργίας του δεν ήταν ζημιογόνος με εξαίρεση τις ελάχιστες χρονιές που συνέβησαν ακραία καιρικά φαινόμενα και αναγκάστηκε το κράτος να συνεισφέρει οικονομικά.
	Μη κερδοσκοπικός οργανισμός	Όλες οι ιδιωτικές εταιρείες όπως είναι φυσικό έχουν σαν πρώτο μέλημά τους το κέρδος. Ο ΟΓΑ λόγω του δημόσιου και μη κερδοσκοπικού του χαρακτήρα αυτά που προσφέρει και η φιλοσοφία που λειτουργεί δεν μπορεί να τα έχει μια ιδιωτική εταιρεία που επικεντρώνεται στην απόκτηση κέρδους.

	<p>Μεγάλες εμπειρίες σε θέματα εκτιμήσεων και διαχείρισης κινδύνων (τεχνογνωσία)</p>	<p>Οι υπάλληλοι του ΟΓΑ έχουν τεράστια εμπειρία σε θέματα Γεωργικής Ασφάλισης όπως οι εκτιμήσεις και άλλα θέματα που περιστρέφονται γύρω από την Γεωργική ασφάλιση. Στην Κύπρο δεν υπάρχουν πιο ειδικοί σε αυτά τα θέματα αφού είναι ο μοναδικός φορέας που ασχολείται αποκλειστικά με αυτά, τόσο στον δημόσιο αλλά όσο και στον ιδιωτικό τομέα.</p>
	<p>Συμμετοχή αγροτικών οργανώσεων στο διοικητικό συμβούλιο και καθορισμός φιλοαγροτικής πολιτικής</p>	<p>Η συμμετοχή των αγροτικών οργανώσεων που σκοπό έχουν την εκπροσώπηση του αγροτικού κόσμου στον ΟΓΑ, είναι ένα από τα δυνατά σημεία του ΟΓΑ αν σκεφτεί κανείς ότι σε πολύ λίγες δημόσιες υπηρεσίες υπάρχει άμεση εκπροσώπηση του κοινού και σε καμία ιδιωτική. Αυτό από μόνο του προσδίδει ρόλο αλλά και ικανοποίηση στον γεωργό .</p>
	<p>Πολύ καλή εικόνα στο γεωργικό κόσμο και αναγνώριση της χρησιμότητας του ΟΓΑ</p>	<p>Στα 37 χρόνια λειτουργίας του ΟΓΑ έχει βοηθήσει χιλιάδες γεωργούς στις δύσκολες οικονομικά χρονιές τους κτίζοντας ένα καλό όνομα το οποίο είναι πλέον συνώνυμο με την στήριξη του γεωργού. Η συντριπτική πλειοψηφία των γεωργών αναγνωρίζει την χρησιμότητα του ΟΓΑ και ξέρουν ότι στις δύσκολες χρονιές τους θα είναι δίπλα τους.</p>
	<p>Οργανισμός δημοσίου δικαίου</p>	<p>Ο δημόσιος χαρακτήρας του οργανισμού προσδίδει πλεονεκτήματα σε σχέση με ιδιωτικούς οργανισμούς. Λόγο του δημόσιου χαρακτήρα του ΟΓΑ υπάρχει δυνατότητα να συνάπτονται συνεργασίες με άλλους δημόσιους οργανισμούς (ΚΟΑΠ, τμήμα Γεωργίας , κτηματολόγιο κλπ) πράγμα το οποίο είναι</p>

		<p>δύσκολο να γίνει με κάποια ιδιωτική εταιρεία. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση διοικητικών και άλλων εξόδων , την ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών μεταξύ των συνεργαζόμενων οργανισμών και την πιο εύρυθμη λειτουργία τους.</p>
<p>Weaknesses (Αδυναμίες)</p>	<p>Υποστελέχωση</p>	<p>Λόγο της οικονομικής κρίσης , τις πρόνοιες του μνημονίου και γενικά την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης που στηρίζεται στις μειώσεις μισθών, στις περικοπές διοικητικών εξόδων, στο μορατόριουμ προσλήψεων κτλ παρατηρούνται φαινόμενα όπως μαζικές αφυπηρετήσεις, μη αντικατάσταση κενών θέσεων με αποτέλεσμα την υποστελέχωση του οργανισμού και την απώλεια εμπειριών και γνώσεων από το έμπειρο προσωπικό που αφυπηρετεί. Τα προβλήματα αυτά αποτελούν αδύνατα σημεία για όλη την δημόσια υπηρεσία για τον ΟΓΑ και γενικότερα για την γεωργική ασφάλιση.</p>
	<p>Διοικητικά προβλήματα</p>	<p>Χαρακτηριστικά παραδείγματα των διοικητικών προβλημάτων που δημιουργήθηκαν όπως εξηγήσαμε και πιο πάνω είναι το ότι είναι παγιοποιημένη η θέση του διευθυντή, που είναι κενή εδώ και 26 μήνες με αποτέλεσμα να ανατίθενται πολλά καθήκοντα στον αναπληρωτή διευθυντή, ο οποίος είναι προ της αφυπηρέτησης</p>
	<p>Μη εμπλοκή ΔΣ στο βαθμό που πρέπει</p>	<p>Πολλές φορές παρατηρείται το ΔΣ να μην είναι δυναμικό και ο ρόλος του να είναι παθητικός</p>

		(θέση διευθυντή, λειτουργία σχεδίου, απειλές κα)
	Συγκεντρωτική διοίκηση	Κατά γενική ομολογία παρατηρείται να συγκεντρώνονται όλες οι εξουσίες και να παίρνονται όλες οι αποφάσεις από το κέντρο, χωρίς να λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη τα επαρχιακά γραφεία. Αποτέλεσμα αυτού είναι για παράδειγμα οι πλείστοι γεωπόνοι των επαρχιακών γραφείων ξέρουν να κάνουν μόνο εκτιμήσεις.
	Ψήλος μέσος όρος ηλικίας και χρόνων υπηρεσίας	Πολλοί υπάλληλοι με άνω των 25-30 χρόνων υπηρεσίας με αποτέλεσμα: <ul style="list-style-type: none"> -ψηλοί μισθοί - χαμηλή παραγωγικότητα - συνεργασία/ πρωτοβουλίες - παλιοί vs νέοι

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ Περιβάλλον (Μακροπεριβάλλον)	
Περιβαλλοντική Παράμετρος	Opportunities or Threats
POLITICAL	Opportunity: το πολιτικό περιβάλλον σήμερα επηρεάζει άμεσα και τον ΟΓΑ αλλά δημιουργεί και ευκαιρίες. Η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε αλλά και η εφαρμογή του μνημονίου είναι δύο πολιτικοί παράγοντες που μπορούν να δώσουν την ευκαιρία στον ΟΓΑ να μετεξελιχτεί και να διαφοροποιηθεί προς το καλύτερο. Η κοινή αγροτική πολιτική που εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες της

	<p>E.E στηρίζει τα σχέδια Γεωργικής Ασφάλισης ενώ και το μνημόνιο που εφαρμόζεται στην Κύπρο σήμερα ζητά επιτακτικά την μετεξέλιξη των ημικρατικών οργανισμών. Αυτός ο συνδυασμός των δύο παραγόντων δίνει την ευκαιρία στον ΟΓΑ με σωστές αποφάσεις να κάνει τις κατάλληλες αλλαγές για να συνεχίσει το έργο του.</p> <p>Threat: από την άλλη μεριά οι λάθος ερμηνεία των κοινοτικών κανονισμών και οι λάθος χειρισμοί κατά την προσπάθεια εφαρμογής του μνημονίου μπορούν να φέρουν τον ΟΓΑ ακόμα και στο κλείσιμο. Οι αποφάσεις για κατάργηση ημικρατικών οργανισμών χωρίς αυτοί να έχουν κλείσει τον κύκλο τους και οι ιδιωτικοποιήσεις άλλων οργανισμών μπορεί να αποβεί μοιραία για τον ΟΓΑ και την Γεωργική Ασφάλιση. Πρέπει οι αξιωματούχοι που παίρνουν τις αποφάσεις να μελετήσουν πολύ καλά τις κινήσεις που θα κάνουν με τον ΟΓΑ ώστε να στηρίξουν το τελευταίο σύμμαχο του Κύπριου γεωργού αλλιώς οι λάθος χειρισμοί μπορεί να αποτελέσουν την ταφόπλακα της Κυπριακής γεωργίας.</p>
<p>ECONOMIC</p>	<p>Threat: Η άνευ προηγουμένου οικονομική κρίση που ζούμε τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας επηρεάζει και απειλεί την Γεωργική Ασφάλιση τον γεωργό και τον ΟΓΑ ειδικότερα. Οι συνεχείς μειώσεις στα εισοδήματα των γεωργών σε συνδυασμό με τις αυξήσεις των τιμών σε βασικά εργαλεία των γεωργών (καύσιμα, ρεύμα, νερό άρδευσης) αλλά και η μείωση στην ζήτηση των προϊόντων που παράγουν, είναι φυσικό να δυσκολεύουν τους γεωργούς να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους όπως η πληρωμή των ασφαλιστρών τους. Το γεγονός αυτό επηρεάζει σημαντικότερα τον ΟΓΑ αφού το κύριο εισόδημα για την δημιουργία αποθεματικού ταμείου του ΟΓΑ για τις αποζημιώσεις προέρχεται από τα ασφάλιστρα. Μάλιστα κάθε φορά που χάνεται 1 ευρώ από τα ασφάλιστρα που πληρώνει ο γεωργός, ουσιαστικά χάνονται 2 ευρώ για τον ΟΓΑ αφού δεν επιδοτείται το αντίστοιχο</p>

	ποσό από το κράτος.
SOCIAL	<p>Opportunity: οι γεωργοί μας είναι μια ομάδα ανθρώπων της κοινωνίας μας όπου από τα αρχαία χρόνια έπαιξαν τον πιο σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της οικονομίας και της κοινωνίας της Κύπρου. Ο κοινωνικός ρόλος που εκτελεί ο ΟΓΑ από τον καιρό της ίδρυσης του είναι δεδομένος και εκτιμάται από τους γεωργούς. Σήμερα όπου οι επιπτώσεις στο γεωργικό εισόδημα από την κλιματική αλλαγή αλλά και την οικονομική κρίση δοκιμάζουν τις αντοχές των γεωργών, ο ΟΓΑ καλείται να επιτελέσει ακόμα πιο σημαντικό κοινωνικό ρόλο στην στήριξη αυτής της ομάδας ανθρώπων. Έτσι ο ΟΓΑ καλείται να αντιμετωπίσει μια πρόκληση αλλά και να αρπάξει την ευκαιρία να αποδείξει ακόμα μια φορά την χρησιμότητα και τον ρόλο του στη κοινωνία της Κύπρου.</p>
TECHNOLOGICAL	<p>Opportunity: οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις μπορούν να δώσουν στον ΟΓΑ και στην Γεωργική Ασφάλιση νέα πνοή αν χρησιμοποιηθούν σωστά. Η χρήση της τεχνολογίας μπορεί να βοηθήσει τόσο τους γεωργούς στην καλύτερη εξυπηρέτησή τους, όσο και το προσωπικό του ΟΓΑ να φέρει εις πέρας το έργο του πιο σωστά και πιο γρήγορα. Μερικές χρήσεις της τεχνολογίας που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στον ΟΓΑ είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) με χρήση δορυφορικών εικόνων και GPS • Είσπραξη ασφαλίσεων μέσω διαδικτύου και με πιστωτική κάρτα • Παράδοση αιτήσεων ηλεκτρονικά
LEGAL	<p>Threat: Με την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε και την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής μεταξύ των κρατών μελών πολλοί νόμοι και κανονισμοί απαιτείται να εφαρμόζονται και από την Κυπριακή Δημοκρατία. Έτσι κάποιοι κανονισμοί που εφαρμόζονταν παλαιότερα και για τον ΟΓΑ πλέον θεωρούνται ως μη συμβατοί για την Ε.Ε με αποτέλεσμα να απειλούν ακόμη και</p>

	<p>την επιβίωση του Οργανισμού. Τέτοιος είναι ο νόμος που απαγορεύει την επιδότηση ασφαλιστρού από το κράτος αλλά και η κάλυψη των διοικητικών εξόδων σε περιπτώσεις που τελειώνει το αποθεματικό ταμείο.</p>
<p>ENVIROMENTAL</p>	<p>Threat: Οι τεράστιες αλλαγές στις κλιματολογικές συνθήκες επηρεάζουν άμεσα τους γεωργούς και κατ' επέκταση τον ΟΓΑ. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα εντάθηκαν τα τελευταία χρόνια με αποτέλεσμα οι ζημιές σε διάφορες καλλιέργειες να αυξάνονται. Αυτό επηρεάζει την οικονομική κατάσταση των γεωργών αλλά και το ταμείο του ΟΓΑ αφού είναι υποχρεωμένος να αποζημιώνει τους γεωργούς για τις καταστροφές που υφίστανται. Με τους ρυθμούς που αυξάνονται οι αντίξοες καιρικές συνθήκες ίσως για κάποια χρόνια να εξαντλείται συνεχώς το αποθεματικό του ΟΓΑ με άμεσο κίνδυνο επιβίωσης.</p>

3.2 Έρευνα για μέτρηση ποιότητας και ικανοποίησης πελατών ΟΓΑ

Μετά τη SWOT και PESTLE ανάλυση που είδαμε πιο πάνω, ένα πολύ δυνατό εργαλείο του Μάρκετινγκ που χρησιμοποιούν όλες οι επιχειρήσεις – υπηρεσίες σήμερα είναι η «Έρευνα αγοράς για μέτρηση ποιότητας και ικανοποίηση πελατών». Το εργαλείο αυτό χρησιμοποιείται για να μετρήσουν την ικανοποίηση από τους πελάτες τους, να δουν την πορεία της επιχείρησής τους και ταυτόχρονα να εντοπίσουν προβλήματα και παραλείψεις . Το ίδιο θα επιχειρήσουμε και εμείς για τον ΟΓΑ .

Η διαδικασία της Έρευνας Αγοράς σύμφωνα με τον Γούναρη (2012, 11-16) περιλαμβάνει τα παρακάτω 5 στάδια:

3.2.1 Ορισμός του Προβλήματος και Ερευνητικοί Στόχοι:

Κατά το στάδιο αυτό ορίζουμε το πρόβλημα και τους στόχους της έρευνας. Στην δική μας περίπτωση είναι **η μέτρηση ποιότητας και της ικανοποίησης των πελατών του ΟΓΑ**. Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διασφάλιση της ποιότητας

εξυπηρέτησης των υφιστάμενων πελατών και ο εντοπισμός ελλείψεων ούτως ώστε να γίνουν διορθώσεις.

3.2.2 Σχεδιασμός ερευνητικού πλάνου:

Ποιές πηγές πληροφοριών θα χρησιμοποιήσω: οι πηγές πληροφοριών μπορεί να είναι **πρωτογενή** που σημαίνει ότι συλλέγονται ειδικά για τις ανάγκες συγκεκριμένης μελέτης, ή **δευτερογενή** που σημαίνει ότι έχουν συλλεχθεί για άλλες μελέτες έχουν δημοσιευθεί και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την συγκεκριμένη μελέτη. Στην περίπτωση μας τα δεδομένα που θα χρησιμοποιήσω είναι πρωτογενή αφού δεν έχουν γίνει παρόμοιες έρευνες για τον ΟΓΑ ούτε για παρόμοιες υπηρεσίες, αφού ο ΟΓΑ έχει το μονοπώλιο στις γεωργικές ασφαλίσσεις.

Ποια Ερευνητική προσέγγιση θα ακολουθήσω και ερευνητικό εργαλείο: θα ακολουθήσω την δειγματοληπτική Έρευνα/Δημοσκόπηση με τη χρήση ερωτηματολογίου. Ο λόγος που επιλέγουμε αυτή την μέθοδο είναι για να έχουμε ποσοτικά - μετρήσιμα δεδομένα.

Σχέδιο δειγματοληψίας: στη φάση αυτή επιλέγεται με ποιο τρόπο θα γίνει η συλλογή των στοιχείων, ποιο θα είναι το δείγμα μας, από ποια ομάδα του πληθυσμού θα πρέπει να είναι το δείγμα μας, και το είδος του δείγματος. Στην περίπτωση μας το δείγμα είναι από την ομάδα των γεωργών που είναι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ και θα γίνει σε δείγμα 62 γεωργών. (Δόθηκαν 80 ερωτηματολόγια αλλά απαντήθηκαν τα 62)

Μέθοδος επαφής: Αρχικά η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα γινόταν ηλεκτρονικά μέσω surveymonkey. Η ιδέα όμως δεν υλοποιήθηκε αφού το 75% των γεωργών που θα συμμετείχαν δεν είχαν ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή υπολογιστή ή γνώση χρήσης υπολογιστή. Έτσι τελικά αποφασίστηκε η επαφή-απάντηση του ερωτηματολογίου να γίνει με απευθείας διάλογο. Αφού ήρθαμε σε τηλεφωνική επικοινωνία με τους γεωργούς που επιλέχθηκαν στο δείγμα, κανονίστηκε ραντεβού για συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

3.2.3 Συλλογή πληροφορίας:

Για τη συλλογή των δεδομένων δόθηκε το πιο κάτω ερωτηματολόγιο το οποίο αποτελείται από 13 ερωτήσεις:

ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΟΥ ΟΓΑ

ΔΗΛΩΣΤΕ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ

1=ΚΑΘΟΛΟΥ

2=ΛΙΓΟ

3=ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ

4=ΠΟΛΥ

5=ΑΠΟΛΥΤΑ

1. Πόσο ασφαλής νιώθετε σαν γεωργός από το ασφαλιστικό σχέδιο του ΟΓΑ;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

2. Πόσο ικανούς θεωρείτε τους εργαζόμενους του ΟΓΑ;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

3. Πόσο εύκολη ΟΓΑ είναι η πρόσβαση προς τα ανώτατα στελέχη του ΟΓΑ για την επίλυση των προβλημάτων σας;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

4. Πόσο ευγενικοί είναι οι υπάλληλοι του ΟΓΑ στις μεταξύ σας επαφές;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

5. Πόσο αξιόπιστο θεωρείτε τον Οργανισμό;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

6. Σε ποιο βαθμό οι υπάλληλοι του ΟΓΑ καταφέρνουν να δουν τα πράγματα από την δική σας σκοπιά;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

7. Κατά πόσο ανταποκρίνεται ο ΟΓΑ στις ανάγκες και απαιτήσεις σας;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

8. Πόσο σύγχρονο θεωρείτε τον εξοπλισμό του ΟΓΑ;

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

9. Πόσο εύκολα μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον ΟΓΑ;

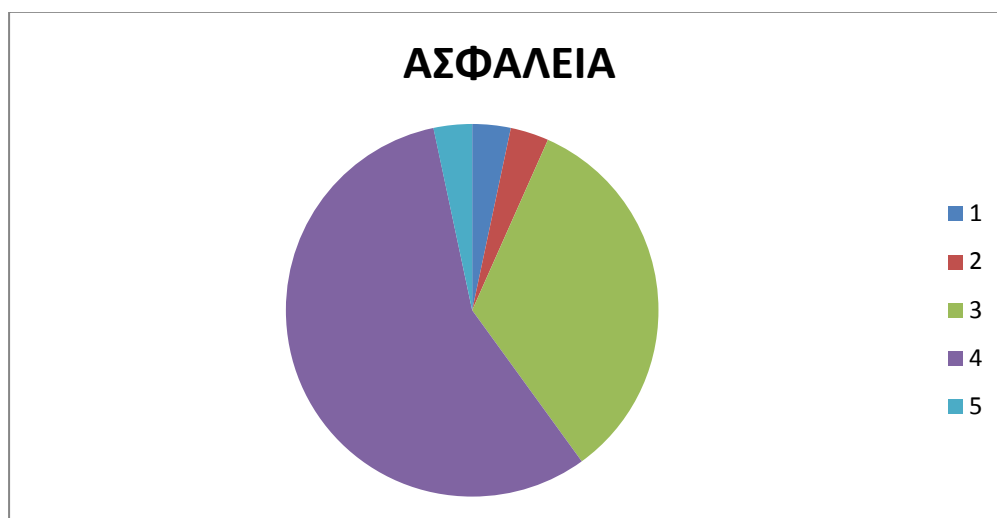
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

10. Πόσο φερέγγυο θεωρείτε τον ΟΓΑ; <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ </div>
11. Πόσο ικανοποιημένοι είστε συνολικά από τον ΟΓΑ; <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ </div>
12. Θα συστήνατε σε άλλους γεωργούς να ασφαλίσουν τις καλλιέργειες τους στον ΟΓΑ; <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ </div>
13. Ποιο θεωρείτε το μεγαλύτερο πρόβλημα στον ΟΓΑ;

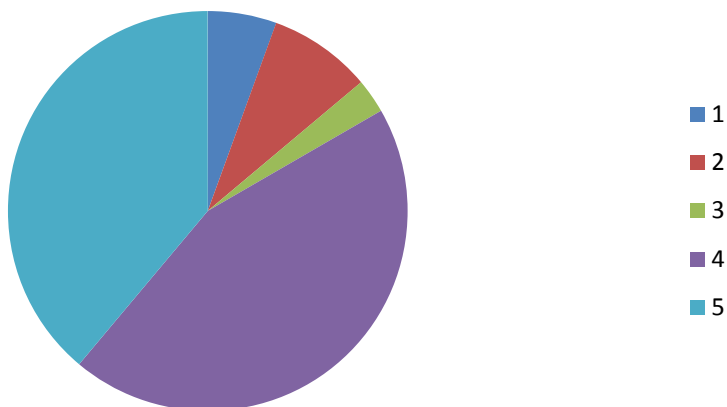
3.2.4 Ανάλυση Πληροφορίας:

Στο στάδιο αυτό γίνεται η παρουσίαση των στοιχείων που συνελέγησαν με τρόπο που να επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων. Στην δική μας έρευνα για την ανάλυση των στοιχείων, κατασκευάστηκαν τα παρακάτω γραφήματα :

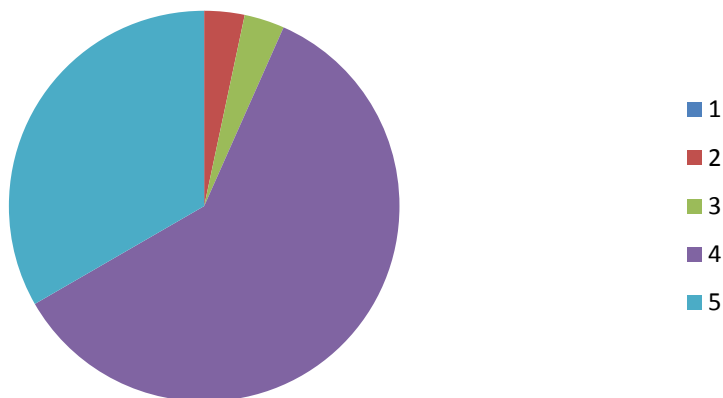
ΔΗΛΩΣΤΕ ΤΟ ΒΑΘΜΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ.
1=ΚΑΘΟΛΟΥ 2=ΛΙΓΟ 3=ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΑ 4=ΠΟΛΥ 5=ΑΠΟΛΥΤΑ

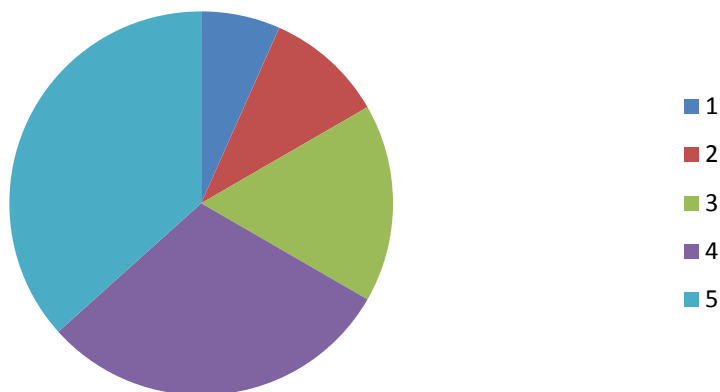
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

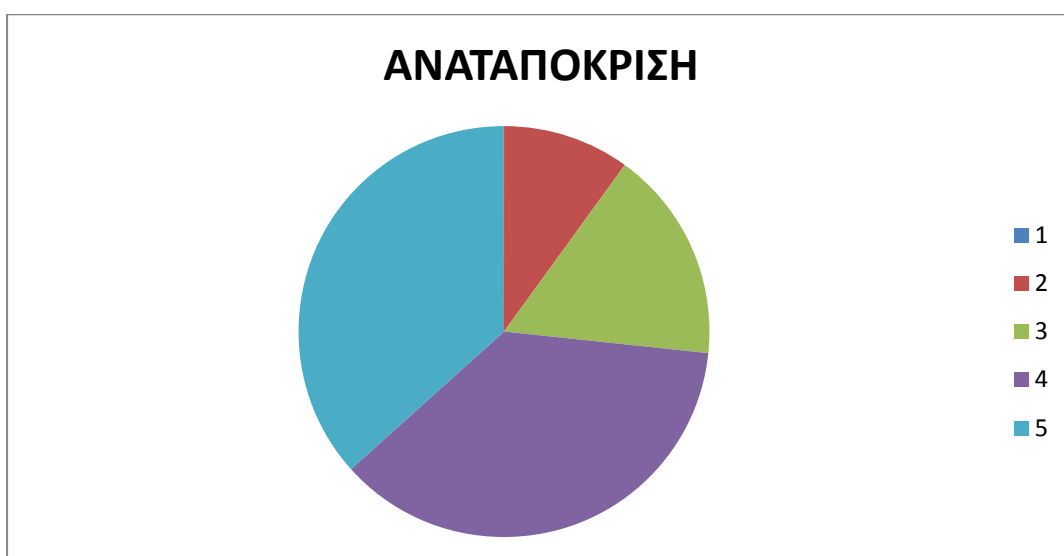
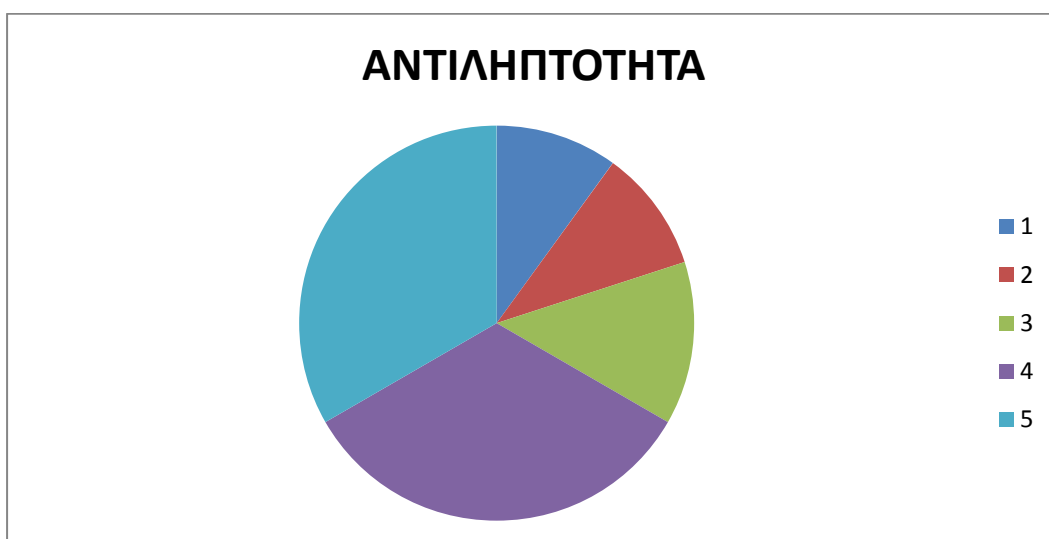

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

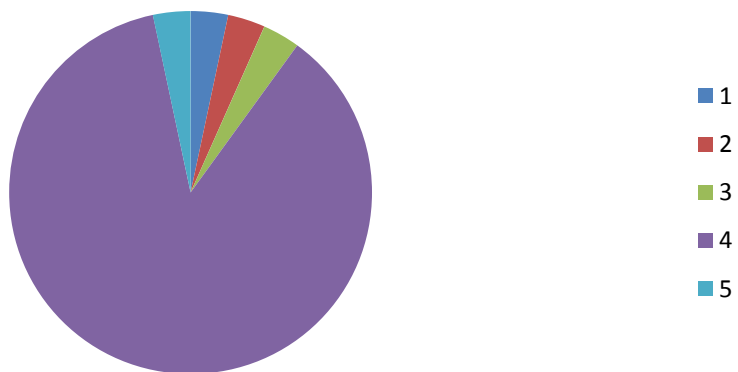

ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

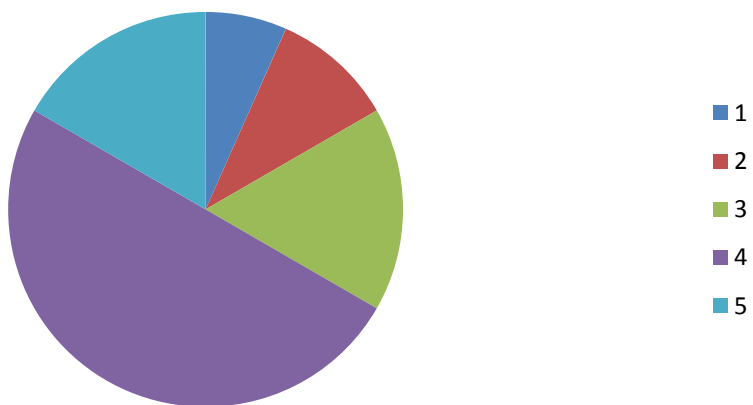

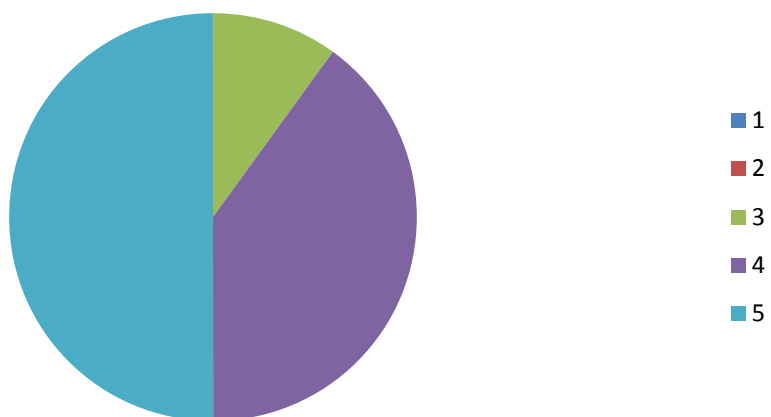
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

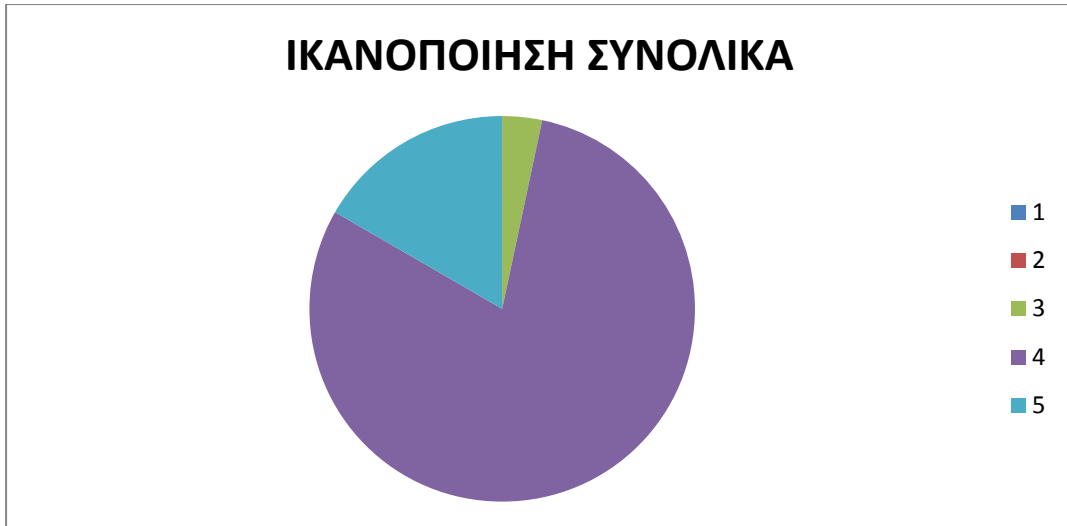

ΧΕΙΡΟΠΙΑΤΣΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΕΞΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ)

ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ

Στην ανοικτή ερώτηση «Ποιο θεωρείτε το μεγαλύτερο πρόβλημα στον ΟΓΑ» οι δύο πιο δημοφιλείς απαντήσεις με ποσοστό 80% ήταν:

- A. Η καθυστέρηση στις πληρωμές αποζημιώσεων.
- B. Το ψηλό κόστος ασφαλίσεων .

3.2.5 Παρουσίαση ευρημάτων έρευνας:

Στο τελικό αυτό στάδιο γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων της μελέτης. Τα αποτελέσματα της δικής μας έρευνας ήταν τα εξής:

- Και στις δέκα διαστάσεις της ποιότητας σύμφωνα με το SERVQUAL υπερτερούν οι απαντήσεις με βαθμό ικανοποίησης «πολύ» (4) και «απόλυτα» (5). Άρα οι υφιστάμενοι πελάτες του ΟΓΑ φαίνεται να κρίνουν **ΠΟΛΥ έως ΑΠΟΛΥΤΑ ποιοτική** την υπηρεσία του ΟΓΑ.
- Στις δύο ερωτήσεις που αφορούν την **ικανοποίηση** των πελατών του ΟΓΑ και πάλι οι πελάτες φαίνεται να είναι ικανοποιημένοι **ΠΟΛΥ έως ΑΠΟΛΥΤΑ**.
- Υπάρχουν περιθώρια διόρθωσης του επιπέδου ποιότητας και ικανοποίησης αφού όπως φαίνεται στα περισσότερα σημεία υπερτερεί το «πολύ ευχαριστημένος» και όχι το «απόλυτα ευχαριστημένος».
- Πρέπει να ερευνηθεί για ποιο λόγο μικρή μερίδα εμφανίζεται απόλυτα δυσαρεστημένη.
- Σχετικά με τα αποτελέσματα της ανοιχτής ερώτησης, οι απαντήσεις που δόθηκαν είναι απόλυτα δικαιολογημένες λόγω της οικονομικής κατάστασης που υπάρχει σήμερα. Σίγουρα όμως θα μπορούσαν να γίνουν κάποιες βελτιώσεις σχετικά κυρίως με το θέμα των καθυστερήσεων που παρατηρούνται στις πληρωμές αποζημιώσεων. Μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και εκτιμήσεις ανα περιοχή είναι μέτρα που θα μπορούσαν να επισπεύσουν τις αποζημιώσεις.
- Όσο για το κόστος των ασφαλιστρών είναι πιο δύσκολη η αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, αφού όσο αυξάνονται ο αριθμός αλλά και η ένταση των κινδύνων και των ζημιών, είναι φυσικό να αυξάνεται και το ασφαλιστρο. Άλλωστε αποδεδειγμένα το ύψος του ασφαλιστρου είναι πολύ πιο χαμηλό απ' ότι αυτό που θα είχαν ιδιωτικές εταιρείες όπως εξηγήσαμε και προηγουμένως.

Τα πιο πάνω συμπεράσματα θα πρέπει να ικανοποιούν τα ανώτατα στελέχη του ΟΓΑ αλλά δεν πρέπει να εφησυχάζονται αφού εύκολα μπορεί να ανατραπεί αυτή η εικόνα αν δεν υπάρχει συνεχής προσπάθεια για συνεχή εκπαίδευση και βελτίωση. Καλό θα ήταν η έρευνα για την ποιότητα και ικανοποίηση να επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο ούτως ώστε να γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων και έτσι να διασφαλίζεται η ποιότητα και η ικανοποίηση των πελατών σε επιθυμητά ψηλά επίπεδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4. Αντιμετώπιση προβλημάτων ΟΓΑ - Μετεξέλιξη

4.1 Τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων που δημιουργούν τα βασικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών:

4.1.1 Αντιμετώπιση του χαρακτηριστικού της άυλης φύσης:

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της άυλης Φύσης - δυσκολίας στην επικοινωνία προτείνω τους εξής τρόπους αντιμετώπισης:

- Αλλαγή τρόπου επικοινωνίας: η επικοινωνία με τους πελάτες πρέπει να είναι προσωπική. Οι εργαζόμενοι πρέπει να έρχονται σε άμεση επαφή με τον γεωργό είτε τηλεφωνικώς είτε με συνάντηση, ούτως ώστε να μπορούν να του εξηγούν όσο πιο απλά και περιεκτικά γίνεται τον τρόπο λειτουργίας του ΟΓΑ. Έτσι θα υπάρχει η ευκαιρία ο υπάλληλος να απαντά στις απορίες του γεωργού αλλά και να παρουσιάζει απτά παραδείγματα στο γεωργό που να απλοποιούν τις διαδικασίες.
- Πληροφορίες από υφιστάμενους πελάτες: πρέπει οι υφιστάμενοι πελάτες να προτρέπονται στο να «διαφημίζουν» σε υποψήφιους πελάτες τον οργανισμό μας. Αν είναι ευχαριστημένος ένας πελάτης από τον οργανισμό μας, καλά θα ήταν να το μεταφέρει και σε άλλους γεωργούς και να τους εξηγεί ότι τελικά δεν είναι τόσο πολύπλοκος ο τρόπος λειτουργίας του οργανισμού μας όσο ακούγεται.
- Επίσης η παρουσίαση στατιστικών αποτελεσμάτων που να δείχνουν το έργο και τη βοήθεια που προσφέρει ο ΟΓΑ σε υφιστάμενους πελάτες, όπως πχ. το ότι ο γεωργός παίρνει σε πολλαπλάσιο βαθμό τα λεφτά που πληρώνει σε ασφάλιστρα το αργότερο σε 5 χρόνια, θα ήταν κάτι που πολύ ενθαρρυντικό για τους υποψήφιους πελάτες και κάτι που θα τους έκανε να αγνοήσουν τις πολύπλοκες διαδικασίες αφού θα έβλεπαν χειροπιαστά αποτελέσματα.
- Απλοποίηση του τρόπου υπολογισμού των ασφαλίσεων και των αποζημιώσεων ή τουλάχιστον απλοποίηση της παρουσιάσής τους στον πελάτη. Δεν είναι ανάγκη ο πελάτης να ξέρει ακριβώς πώς βγαίνουν τα ποσά των ασφαλίσεων ή των αποζημιώσεων. Θα μπορούσαν απλά να του παρουσιάζονται τα αποτελέσματα με απλό τρόπο όπως παραδείγματα σε πίνακες χωρίς άλλες λεπτομέρειες.

4.1.2 Αντιμετώπιση του χαρακτηριστικού της φθαρτότητας:

Σε άλλες επιχειρήσεις υλικών αγαθών, λύση θα ήταν η μετακύλιση χρονικά της προσφοράς ώστε να ομαλοποιηθεί η εκδήλωση της ζήτησης, αλλά στην δική μας περίπτωση είναι αδύνατη αυτή η ενέργεια λόγω του ότι η ζήτηση εξαρτάται αποκλειστικά από την φύση. Η μόνη μετακύλιση που μπορεί να γίνει στην περίπτωσή μας είναι η μετακύλιση εργασιών. Δηλαδή σε περιόδους που δεν υπάρχει ιδιαίτερο φόρτο εργασίας (όπως πχ τους φθινοπωρινούς μήνες) να γίνονται διάφορες γραφειακές εργασίες και προετοιμασία για τις περιόδους με ισχυρό φόρτο εργασίας.

Επίσης θα μπορούσε απλά να μειωθεί το κόστος με τρόπους όπως την πρόσληψη εποχιακού προσωπικού σε περιόδους με πολύ φόρτο εργασίας, ή ακόμα και δανεισμό προσωπικού από άλλες υπηρεσίες του ίδιου υπουργείου.

4.1.3 Αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιαιρετότητας:

Η καλύτερη λύση για αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, είναι η αξιοποίηση της τεχνολογίας της πληροφορικής. Οι αιτήσεις απαίτησης (claim) θα μπορούσαν να συμπληρώνονται ηλεκτρονικά ούτως ώστε να διευκολύνονται οι γεωργοί και να είναι εμπρόθεσμες. Επίσης με τη χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) που περιλαμβάνουν και GPS θα μπορούσαν να γίνονται εκτιμήσεις χωρίς την ανάγκη υπόδειξης του τεμαχίου από τον γεωργό.

4.1.4 Αντιμετώπιση του προβλήματος της ετερογένειας:

Η κυριότερη ενέργεια που μπορεί να γίνει, είναι η συνεχής και συστηματική εκπαίδευση του προσωπικού, ούτως ώστε να ελεγχθούν όσο καλύτερα γίνεται οι πλευρές του ανθρώπινου παράγοντα. Η ενέργεια αυτή σίγουρα δεν καταργεί το πρόβλημα αλλά σίγουρα το μετριάξει αφού είναι αδύνατο να επιτευχθεί η ίδια απολύτως συμπεριφορά μεταξύ των εργαζομένων της επιχείρησης.

4.2 Λύσεις για τα προβλήματα που οφείλονται στο Μικροπεριβάλλον και Μακροπεριβάλλον του ΟΓΑ

4.2.1 Μέτρα που ήδη έχουν ληφθεί:

Πολύ πριν προκύψει η παρούσα δύσκολη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο, ο ΟΓΑ αντιλήφθηκε την αναγκαιότητα οικονομικής περισυλλογής. Στα πλαίσια αυτά, έχουν αναληφθεί συγκεκριμένα μέτρα:

- Από το 2005 και μετά, δεν έχουν καταβληθεί οποιεσδήποτε υπερωρίες, ενώ με την αφυπηρέτηση της μοναδικής έκτακτης Λειτουργού, σταματά και η απασχόληση εκτάκτων.
- Έχουν υιοθετηθεί ομαδικές και κατά περιοχή εκτιμήσεις σε σιτηρά, ξηρικά κτηνοτροφικά φυτά και αμπέλια, με αποτέλεσμα να περιορίζονται τα εκτιμητικά έξοδα αλλά και ο χρόνος διεκπεραίωσης.
- Δεν αντικαθίστανται υπάλληλοι που αφυπηρετούν, με βάση και την οδηγία για πάγωμα των προσλήψεων/ προαγωγών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
- Έχουν συμπτυχθεί τα 4 επαρχιακά γραφεία, σε 2 περιφερειακά, για περειαίρω περιορισμών των εξόδων. Επίσης υπάρχει η ευχέρεια μετακίνησης υπαλλήλων σε μια διευρυμένη γεωγραφική περιοχή, ανάλογα με τις ζημιές.
- Ο ΟΓΑ προχώρησε στην υιοθέτηση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) για τη διενέργεια εκτιμήσεων, ενώ έχει αναβαθμιστεί και η βάση δεδομένων. Αποτέλεσμα είναι η αύξηση της ποιότητας, η απλοποίηση, και επίσπευση των εργασιών.
- Στήθηκαν δίκτυα συνεργασίας με άλλες υπηρεσίες. Μέσω της συνεργασίας με τον ΚΟΑΠ, εξασφαλίζονται χωρίς κόστος από τον ΟΓΑ οι εκτάσεις σιτηρών, ξηρικών κτηνοτροφικών φυτών και αμπελιών, ενώ εισπράττονται και τα αντίστοιχα ασφάλιστρα. Το Τμήμα Γεωργίας παρέχει στον ΟΓΑ τεχνική βοήθεια και καθοδήγηση σε εξειδικευμένα θέματα, ενώ συνεργάζεται και για κάποιες εκτιμήσεις. Αντίστοιχα, και ο ΟΓΑ ανταποδίδει τη βοήθεια παρέχοντας τα δικά του στοιχεία όποτε του ζητείται.

Με τις ενέργειες αυτές, τα διοικητικά έξοδα στον προϋπολογισμό του 2015 προβλέπεται να είναι χαμηλότερα ακόμα και από το επίπεδο του 2003.

4.2.2 Επιπλέον Μέτρα που προτείνονται

1) Άμεση αποπαγοποίηση θέσης Διευθυντή:

Δεν νοείται οργανισμός που διαχειρίζεται τόσα εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο και έχει τόσο μεγάλη σημασία για την διατήρηση της γεωργίας, να είναι ακέφαλος για τρία χρόνια. Πρέπει άμεσα να γίνει πρόσληψη διευθυντή στον ΟΓΑ ούτως ώστε να υπάρχει ένα άτομο που θα διοικεί τον οργανισμό και θα ασχολείται αποκλειστικά με τα διοικητικά θέματα του ΟΓΑ και όχι με δεκάδες άλλα θέματα όπως αναγκάζονται οι αναπληρωτές διευθυντές σήμερα.

2) Προσπάθεια κάλυψης των διοικητικών εξόδων από το κράτος ως κοινωνική παροχή:

Το κράτος πρέπει να λάβει απόφαση για κάλυψη των διοικητικών εξόδων του ΟΓΑ κάθε χρόνο και όχι μόνο σε περιπτώσεις εξάντλησης του αποθεματικού ταμείου. Η κίνηση αυτή θα δυναμώσει το ταμείο του ΟΓΑ, θα περάσει μήνυμα στήριξης των γεωργών από το κράτος και παράλληλα θα τονώσει και το ηθικό των υπαλλήλων του οργανισμού που ανησυχούν για το μέλλον τους κάθε φορά που βλέπουν το αποθεματικό να εξαντλείται.

3) Εξάντληση κάθε περιθωρίου για διατήρηση της επιδότησης ασφαλίστρου από το κράτος: Πρέπει να καταστεί σαφές προς όλες τις κατευθύνσεις ότι γεωργική ασφάλιση χωρίς επιδότηση ασφαλίστρου, δεν είναι εφικτή στην Κύπρο. Τα χαρακτηριστικά της κυπριακής γεωργίας με το μικρό μέγεθος των τεμαχίων, τις συχνές ανομβρίες, το δύσβατο των περισσότερων περιοχών κτλ, δεν επιτρέπει την εφαρμογή κανονισμών που ισχύουν σε άλλες χώρες.

Επιβάλλεται η παρέμβαση του Υπουργού στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας για την διατήρηση της επιδότησης. Αλλιώς η οικονομική βιωσιμότητα του σχεδίου θα καταρρεύσει, χωρίς το κράτος να είναι σε θέση να προσφέρει κάποια εναλλακτική στους γεωργούς του.

4) Συντονισμός αγροτικού κινήματος και πολιτικής ηγεσίας αναφορικά με το πώς θα βοηθηθεί ο ΟΓΑ: Πρέπει επιτέλους τα αγροτικά κινήματα και τα πολιτικά κόμματα να αναλάβουν τον ρόλο για τον οποίο πραγματικά έχουν δημιουργηθεί και τους έχει ανατεθεί από τον λαό. Πρέπει οι πελατειακές σχέσεις με τους ψηφοφόρους και η

εξυπηρέτηση συμφερόντων κάποια μέρα να σταματήσουν και να κοιτάζουν ποιες ενέργειες πρέπει να γίνουν για να βρεθεί μια σωστή λύση για διάσωση και μετεξέλιξη του ΟΓΑ και κατά συνέπεια της Γεωργικής Ασφάλισης.

- 5) Το σπουδαιότερο όμως μέτρο που λύνει το σύνολο των προβλημάτων του ΟΓΑ που προανέφερα, είναι η **ένταξη στο Υπουργείο Γεωργίας**. Με την ένταξη θα επιτευχτεί:
- Αξιοποίηση του εναλλάξιμου προσωπικού της δημόσιας υπηρεσίας, από υπερστελεχωμένα Τμήματα. Έτσι θα αποφευχθούν νέες προσλήψεις στον ΟΓΑ με αποτέλεσμα τον περιορισμό των διοικητικών εξόδων, ενώ ταυτόχρονα θα λυθεί και το σοβαρό πρόβλημα της υποστελέχωσης.
 - Επίλυση προβλήματος της εποχικότητας που εξηγήσαμε προηγουμένως. Αυτό θα γίνει με αμφίδρομες συνεργασίες με άλλα Τμήματα ή Κλάδους του δημόσιου τομέα κυρίως σε περιόδους αιχμής. Και πάλι πετυχαίνεται εξοικονόμηση χρημάτων αλλά και με την επίσπευση διαδικασιών, ποιοτικότερη και γρηγορότερη προσφορά υπηρεσιών.
 - Συνέχιση λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου («Συμβούλιο Γεωργικής Ασφάλισης»), με διατήρηση όλων των αρμοδιοτήτων του και του ρόλου του. Αυτό σημαίνει ότι παρά την μετάλλαξη του οργανισμού από ημικρατικό σε δημόσιο θα εξακολουθεί ο γεωργός να λέει την άποψη του μέσω των αγροτικών οργανώσεων.
 - Επέκταση των εργασιών του ΟΓΑ: Ο οργανισμός σαν δημόσια υπηρεσία πλέον, θα μπορεί να αναλαμβάνει άλλες εργασίες που σήμερα ανατίθενται σε άλλες υπηρεσίες του υπουργείου γεωργίας, όπως Εθνικό Πλαίσιο, Σχέδιο Πυρκαγιών, Ζημιές από Αγρινά, πιθανόν Αγροτικές Συντάξεις κλπ.
 - Λύνεται το πρόβλημα αδυναμίας είσπραξης ασφαλιστρών: Ο ΟΓΑ σαν δημόσια υπηρεσία πλέον θα μπορεί να αποκόπτει αυτόματα τα ασφάλιστρα από άλλες επιδοτήσεις που προσφέρονται από το κράτος. Αυτή την δυνατότητα δεν την είχε πριν λόγω κυρίως του ημικρατικού του χαρακτήρα.

- Μείωση διοικητικού κόστους: Εκτός από τους μισθούς οι όποιοι θα καλύπτονται από το κράτος, θα υπάρξει τεράστια μείωση του διοικητικού κόστους που οφείλεται στην αυτονομία του ΟΓΑ. Ενοίκια κτιρίων, καύσιμα, ηλεκτρικό ρεύμα, αυτοκίνητα, γραφική ύλη, αναλώσιμα, συντηρήσεις κτλ θα καλύπτονται από το κράτος αφού θα ο ΟΓΑ θα μεταστεγαστεί σε δημόσια κτίρια και η ιδιοκτησία του ΟΓΑ θα μεταβιβαστεί στο κράτος.
- Θα διορθωθεί το εργασιακό περιβάλλον: Με την ένταξη του ΟΓΑ στον δημόσιο τομέα και την σιγουριά που προσφέρει αυτός, θα εξαλειφθεί η αβεβαιότητα που δημιουργούσε κακή ψυχολογική κατάσταση των υπαλλήλων και κατ'επέκταση κακό εργασιακό περιβάλλον. Έστω και αν πάει κάτι λάθος στην μετεξέλιξη και μελλοντική λειτουργία του ΟΓΑ ενταγμένος στο δημόσιο τομέα, ο υπάλληλος δεν θα βρεθεί χωρίς δουλειά, αλλά θα μεταφερθεί σε κάποια άλλη υπηρεσία με το σχέδιο εναλλαξιμότητας.

4.3 Μελέτη της Διεθνούς Τράπεζας

Επιπλέον, σύμμαχος στις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στον ΟΓΑ είναι η Διεθνής Τράπεζα. Στα πλαίσια της δανειακής σύμβασης που υπέγραψε η Κύπρος, ανατέθηκε σε κλιμάκιο της Διεθνούς Τράπεζας να εκπονήσει μελέτη για την αναδιοργάνωση του Υπουργείου Γεωργίας, καθώς και των «δορυφόρων» οργανισμών του (ΟΓΑ και Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών-ΚΟΑΠ). Οι στόχοι της μελέτης ήταν:

- Η διαπίστωση ποιες από τις υπηρεσίες ή/και οργανισμούς έχουν ολοκληρώσει τον κύκλο ζωής τους και θα πρέπει να καταργηθούν. Επιπρόσθετα, ποιες άλλες θα πρέπει να συμπτυχθούν με άλλα τμήματα.
- Πώς θα πρέπει να κατανεμηθούν καλύτερα οι πόροι και το προσωπικό ανάμεσα στα διάφορα τμήματα, δεδομένου ότι σε πολλές περιπτώσεις η στελέχωση των τμημάτων ακολουθεί το μοντέλο του 1960 ενώ οι ανάγκες έχουν μεταβληθεί σημαντικά.
- Με ποιο τρόπο θα πρέπει να διαφοροποιηθεί η οργανωτική δομή του Υπουργείου Γεωργίας ώστε να υπάρχει καλύτερος συντονισμός, βελτίωση των διατμηματικών συνεργασιών, ελάχιστες επικαλύψεις και καλύτερη ευθυγράμμιση των τμημάτων/οργανισμών με την επίσημη πολιτική του Υπουργείου.

Η γενική διαπίστωση που αφορά το σύστημα δημόσιας διοίκησης της Κύπρου είναι ότι αυτό είναι το λιγότερο εξαρτημένο από τις πολιτικές διεργασίες σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη. Όλοι οι υπάλληλοι των Υπουργείων από τον πιο χαμηλόβαθμο μέχρι και το Γενικό Διευθυντή είναι υπηρεσιακοί διορισμοί. Πολιτική είναι πρακτικά μόνο η θέση του εκάστοτε Υπουργού. Αυτό προσδίδει στα Υπουργεία μια επιχειρησιακή συνέχεια, αδιατάρακτη από τις πολιτικές εξελίξεις και τα αποτελέσματα των εθνικών εκλογών. Για σκοπούς σύγκρισης, παρατίθεται το παράδειγμα της Ελλάδας όπου κάθε κυβέρνηση με την ανάληψη των καθηκόντων της τοποθετεί: νέους Υπουργούς, νέους διευθυντές, νέους τμηματάρχες και μετακινεί ένα μεγάλο αριθμό υπαλλήλων.

Η μελέτη θεωρεί ότι το υπηρεσιακό αυτό πλεονέκτημα θα πρέπει να αξιοποιηθεί με την ένταξη στις δομές του Υπουργείου Γεωργίας τόσο του ΚΟΑΠ όσο και του ΟΓΑ, και την εγκατάλειψη διοικητικών μοντέλων που στηρίζονται σε Επίτροπο/ Βοηθό Επίτροπο (ΚΟΑΠ) και Διοικητικό Συμβούλιο (ΟΓΑ). Η μελέτη τοποθετεί Διευθυντή/ Προϊστάμενο στη μετεξελιγμένη μορφή ΚΟΑΠ και ΟΓΑ αντίστοιχα και δεν αφήνει χώρο σε εξωυπηρεσιακούς να συμμετέχουν στα διοικητικά συμβούλια και γενικά στη διοίκηση. Πουθενά σε 204 σελίδες της μελέτης δεν αναφέρεται σε αναγκαιότητα συμμετοχής αγροτικών οργανώσεων στη διοίκηση γεωργικών οργανισμών που αποτελούν «δορυφόρους» του Υπουργείου.

Όσον αφορά αποκλειστικά τον ΟΓΑ, το κλιμάκιο της Διεθνούς Τράπεζας είχε 4 πολύωρες συναντήσεις με τη διευθυντική ομάδα, η οποία απάντησε σε όλα τους τα ερωτήματα και προσκόμισε όλα τα στοιχεία που της ζητήθηκαν. Όπως ήταν αναμενόμενο, η ΔΤ έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στο να μπορέσει να λειτουργήσει η γεωργική ασφάλιση από τον ιδιωτικό τομέα και να απαλλαγεί το κράτος από την ευθύνη αυτή. Με δεδομένο ότι σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες η γεωργική ασφάλιση διενεργείται από ιδιωτικές εταιρείες, θεωρήθηκε σχετικά εύκολο αυτό να εφαρμοστεί και στην Κύπρο. Μετά όμως από ενδελεχή μελέτη των στοιχείων για τις ζημιές και τις αποζημιώσεις διαπίστωσαν οι εμπειρογνώμονες ότι η γεωργική ασφάλιση δεν είναι προσοδοφόρα στις κυπριακές συνθήκες. Το σημείο αυτό επισημαίνεται με έμφαση στην έκθεσή τους, ενώ ανατροπή προκάλεσε στις προσδοκίες τους, η διαπίστωση ότι η γεωργική ασφάλιση μπορεί να είναι βιώσιμη μόνο υπό την αιγίδα του κράτους κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων στο Υπουργείο Οικονομικών.

Περαιτέρω για τον ΟΓΑ επισημαίνεται ότι:

(α) υπάρχει σοβαρή έλλειψη προσωπικού και μεγάλος μέσος όρος ηλικίας των υφιστάμενων υπαλλήλων

(β) υπάρχει απόλυτη ανάγκη όπως το κράτος καλύπτει τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΟΓΑ, προκειμένου να μπορέσει να παραμείνει βιώσιμος και να μην εξαρτάται από τη διαρκώς και μειούμενη είσπραξη ασφαλιστών

(γ) είναι αναγκαία για την ύπαρξη του ΟΓΑ η συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου όπως το Τμήμα Γεωργίας, ο ΚΟΑΠ και άλλες. Η υπαγωγή όλων αυτών των υπηρεσιών στο Υπουργείο, θα διευκολύνει την καλύτερη δυνατή συνεργασία και συντονισμό.

Συνολικά προτείνονται διάφορες επιλογές μετεξέλιξης για τον ΟΓΑ: σε όλες τις περιπτώσεις ο ΟΓΑ θα πρέπει να μετακινηθεί κάτω από το Υπουργείο Γεωργίας. Έτσι θα μπορέσει χωρίς επιπρόσθετο κόστος να επωφεληθεί από την εναλλαξιμότητα ώστε να αντλήσει από άλλες υπηρεσίες το προσωπικό που χρειάζεται, θα μπορεί να επιλύει το πρόβλημα εποχικότητας αξιοποιώντας κατά περίπτωση υπαλλήλους από μια διευρυμένη δεξαμενή που θα περιλαμβάνει κύρια τον ΟΓΑ και το Τμήμα Γεωργίας, ενώ θα καλυφθούν τα διοικητικά έξοδα με αποτέλεσμα το σύνολο των χρημάτων των γεωργών και της κρατικής χορηγίας να διοχετεύονται για τις αποζημιώσεις. Αποτέλεσμα: περισσότερες αποζημιώσεις και ένα βελτιωμένο τελικό προϊόν προς το γεωργικό κόσμο.

Η μελέτη της ΔΤ κάνει μια αντικειμενική επιστημονική καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης στον ΟΓΑ και προβαίνει σε εισηγήσεις για επίλυση των προβλημάτων. Θεωρούμε ότι δεν μπορεί να αγνοηθεί καθώς τα χρονικά περιθώρια πιέζουν και εάν μέχρι το τέλος του 2015 δεν δοθούν οι αναγκαίες λύσεις, ο ΟΓΑ θα καταρρεύσει υπό το βάρος της υποστελέχωσης και της ανεπάρκειας πόρων, θυματοποιώντας τους γεωργούς αλλά και τους υπαλλήλους.

Συμπεράσματα

Οι περιβαλλοντικές αλλαγές επέφεραν ραγδαίες μεταβολές στις μετεωρολογικές συνθήκες του πλανήτη μας. Η γεωργία είναι θύμα των μεταβολών αυτών και έχει για συμπαραστάτη την Γεωργική Ασφάλιση. Στην Κύπρο η Γεωργική Ασφάλιση, διαφέρει στον τρόπο λειτουργίας και δομής της από τον υπόλοιπο κόσμο, όμως διαδραματίζει τον ίδιο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες σε άλλες χώρες.

Το αποκλειστικό ρόλο του φορέα Γεωργικής Ασφάλισης στην χώρα μας έχει ο ΟΓΑ. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια, γεγονότα όπως η ένταξη της Κύπρου στη Ε.Ε, η πρωτόγνωρη οικονομική ύφεση, η εφαρμογή μνημονίου, η επιδείνωση των ακραίων καιρικών φαινομένων αλλά και άλλοι λόγοι που προϋπήρχαν, έχουν φέρει τον ΟΓΑ σε σημείο να απειλείται ακόμη και η ύπαρξή του.

Το χρονικό όμως αυτό σημείο που όλα μοιάζουν δύσκολα και γεμάτο απειλές, μπορεί να αποδειχτεί και ευκαιρία αν γίνουν σωστοί χειρισμοί. Από την στιγμή που κανένας δεν αμφισβητεί το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο ΟΓΑ στην σημερινή κοινωνία ίσως ανοίγεται μια τεράστια ευκαιρία για ανασυγκρότηση, μεταρρύθμιση και μετεξέλιξη του ΟΓΑ. Η μεταρρύθμιση συνίσταται στον εκσυγχρονισμό του ΟΓΑ, την απλοποίηση δομών και διαδικασιών που ακολουθούνται, τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων και την ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

Η μόνη απόφαση κατά την γνώμη μου, που θα επιφέρει οριστική λύση των προβλημάτων του ΟΓΑ και επιβίωση της Γεωργικής Ασφάλισης, είναι η ένταξη του οργανισμού στο Υπουργείο Γεωργίας και κατά συνέπεια στη Δημόσια Υπηρεσία. Είναι η μοναδική λύση που είναι καθόλα νόμιμη, και η μόνη η οποία έχει και σαν σύμμαχο την Τρόικα σύμφωνα με την έκθεση της Διεθνούς Τράπεζας.

Είναι γεγονός ότι μέχρι σήμερα ο ΟΓΑ ανταποκρίθηκε με επάρκεια στον ρόλο του, οι σημερινές όμως συνθήκες παγκοσμιοποίησης και οικονομικής κρίσης απαιτούν νέες δεξιότητες, μεθόδους και γενικά ένα διαφορετικό ΟΓΑ. Εξάλλου ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης αποτελεί δέσμευση του Προέδρου της Δημοκρατίας (αξιοκρατία, χρηστή διοίκηση, ευθύνη πολιτικών, υποχρεώσεις κράτους προς τους πολίτες, εκσυγχρονισμός

δομών) αλλά και απαίτηση που εκπηγάζει από το Μνημόνιο Συναντίληψης για τη δανειακή σύμβαση.

Είναι η μοναδική λύση η οποία θα προσφέρει εξασφάλιση και βεβαιότητα στον υπάλληλο του ΟΓΑ μα πάνω απ' όλα θα λειτουργήσει για τον συμφέρον της Κυπριακής γεωργίας και κατά συνέπεια της Κυπριακής οικονομίας.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Βιβλιογραφία

Αυλωνίτης, Γ., Παπασταθοπούλου, Π. (2010), Marketing Plans Πώς να σχεδιάσετε αποτελεσματικά Προγράμματα Μάρκετινγκ, Αθήνα, Σταμούλης

Αυλωνίτης, Γ., Σταθακόπουλος, Β. (2008), *Αποτελεσματική Οργάνωση και Διοίκηση*, Αθήνα, Σταμούλης.

Αυλωνίτης, Γ. (2010), Στρατηγικό Βιομηχανικό Μάρκετινγκ, Αθήνα, Σταμούλης

Γούναρης, Σ. (2012), Μάρκετινγκ Υπηρεσιών, Αθήνα, Rosili .

Δημητριάδης, Σ., Τζωρτζάκη, Α. (2010), Μάρκετινγκ, Αθήνα, Rosilli 2010

Σιώμκος, Γ. (2004), *Συμπεριφορά Καταναλωτή και Στρατηγική Μάρκετινγκ*, Αθήνα, Σταμούλης.

Σταθακόπουλος, Β. (2005), Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς, Αθήνα, Σταμούλης.

Ετήσια Έκθεση ΟΓΑ, 2004-2014

Πηγές από το αρχείο του ΟΓΑ

Ξένη Βιβλιογραφία

Ashok, K. and Hisham, S., (2002), Managing Risk in Agriculture Through Hedging and Crop Insurance, USDA National Agricultural Library

Barnett, B. and Mahul, O., (2007), Weather Index Insurance for Agriculture and Rural Areas in Lower – Income Countries

Coble, K., Dismukes, R. and Glauber, J., (2007), Private Crop Insurers and The Reinsurance Fund Allocation Decision. American Journal of agricultural economics

Diaz-Caneja, M., Conte, C., Pinilla, G., Stroblmair, J., Catenaro, R. and Dittmann, C. (2009), Risk Management and Agricultural Insurance Schemes in Europe, JRC Reference Reports

Goodwin, B., (2001), Problems With Market Insurance in Agriculture American Journal of Agricultural Economics

Frant, F., Clipici, E., (2013), The Evolution of Agricultural Insurance Market, Management Agricol

James, P., Reshmy, N., (2011), *Building Awareness and Institutional Capacity for Agriculture Insurance*. ASCI Journal of Management.

Panda, A., (2013), Climate Variability and the Role of Access to Crop Insurance as a Social-Protection Measure: Insights from India

Robers, R., (2005), Insurance of Crops in developing Countries, Food and Agriculture Organization of the United Nation, Rome

Rosenzweig, C., Tubiello, F., Goldberg, R., Mills, E. and Bloomfield, J., (2002), Increased Crop Damage in the US FROM EXCESS PRECIPITATION UNDER CLIMATE CHANGE, Global Environmental Change

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

Bielza, M., Conte, C., Dittmann, C., Gallego, J., Stroblmair, J.(2008), Agricultural Insurance Schemes. European Commission, JRC, Agriculture and Fisheries Unit, http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/insurance/full_report_en.pdf ,(accessed 07/01/2015)

InnoSupport, (2005), Supporting Innovations in SME. 2.2 SWOT analysis, <http://archive.innosupport.net>, (accessed 10/01/2015)

USDA-RMA, A History of the crop insurance program, Risk Management Agency, Department of Agriculture, USA, <http://www.rma.usda.gov/aboutrma/what/history.html> ,(accessed 07/04/2015)

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Αυλωνίτης, Γ., Παπασταθοπούλου, Π. (2010), Marketing Plans Πώς να σχεδιάσετε αποτελεσματικά Προγράμματα Μάρκετινγκ, Αθήνα, Σταμούλης

Γούναρης, Σ. (2012), Μάρκετινγκ Υπηρεσιών, Αθήνα, Rosili

Σταθακόπουλος, Β. (2005), Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς, Αθήνα, Σταμούλης

Ετήσια Έκθεση ΟΓΑ, 2004-2014

Στοιχεία από την 4^η Γραπτή Εργασία του φοιτητή του ΑΠΚΥ Κώστα Νεοφύτου, (2014), στο Μάρκετινγκ, ΜΔΕ61

Ashok, K. and Hisham, S. El-Osta, (2002), Managing Risk in Agriculture Through Hedging and Crop Insurance, USDA National Agricultural Library

Barnett, B. and Mahul, O., (2007), Weather Index Insurance for Agriculture and Rural Areas in Lower – Income Countries

Bielza, M., Conte, C., Dittmann, C., Gallego, J., Stroblmair, J.(2008), Agricultural Insurance Schemes. European Commission, JRC, Agriculture and Fisheries Unit, http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/insurance/full_report_en.pdf ,(accessed 07/01/2015)

Coble, K., Dismukes, R. and Glauber, J., (2007), Private Crop Insurers and The Reinsurance Fund Allocation Decision. American journal of agricultural economics

Goodwin, B., (2001), Problems with Market Insurance in Agriculture American Journal of Agricultural Economics

Panda, A., (2013), Climate Variability and the Role of Access to Crop Insurance as a Social-Protection Measure: Insights from India

Παράρτημα

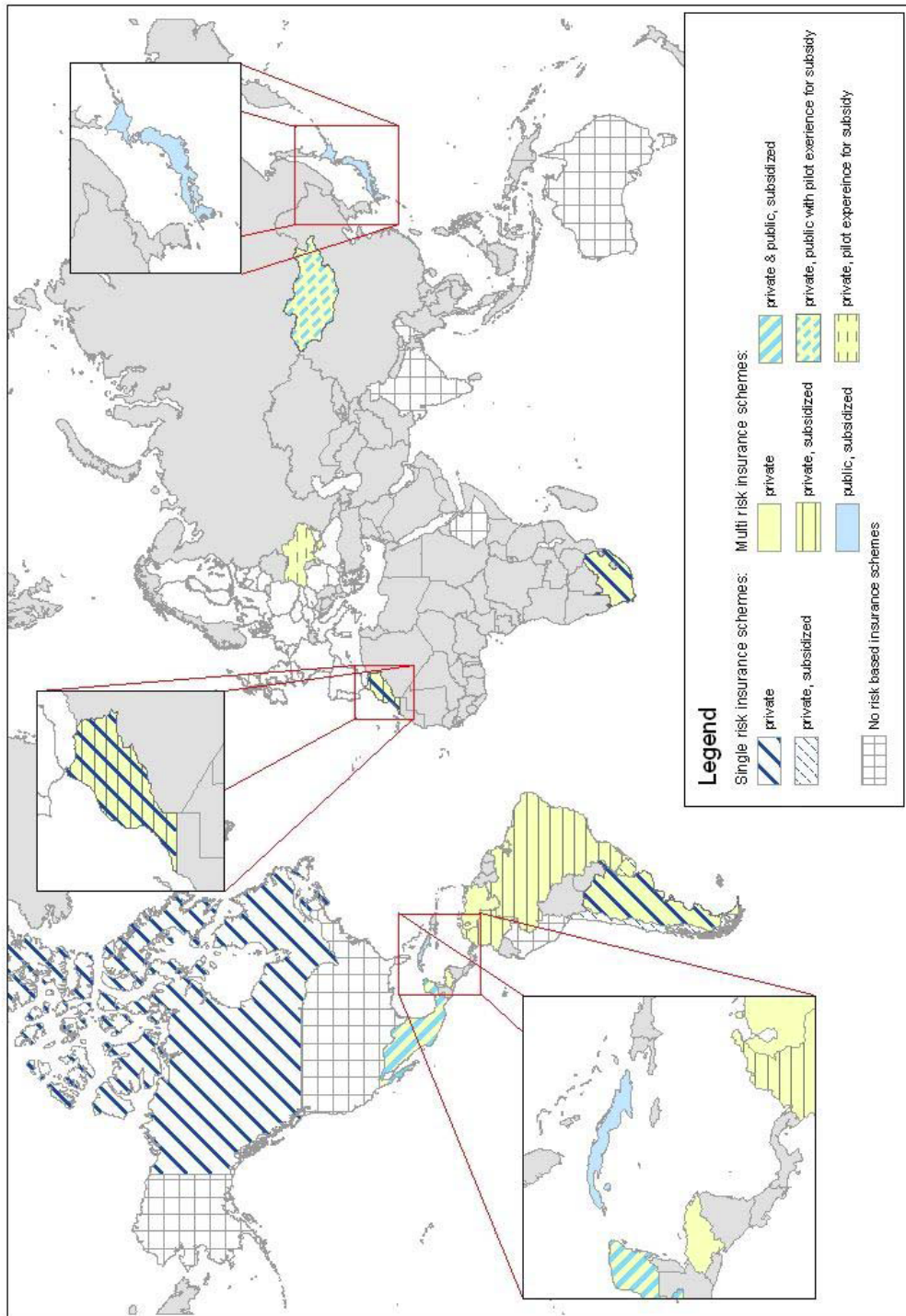

Figure 1. Single and combined insurance schemes in the world.

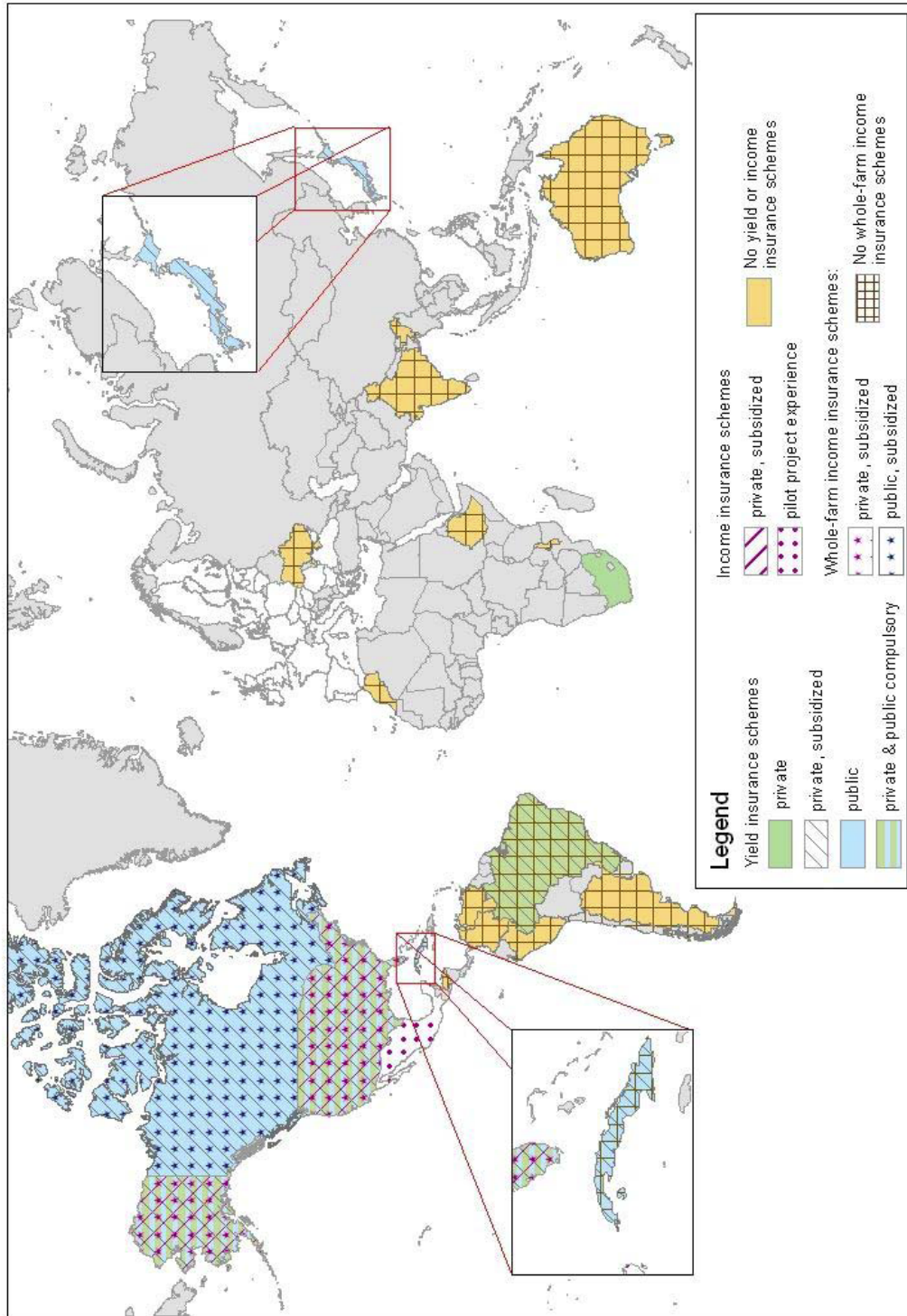
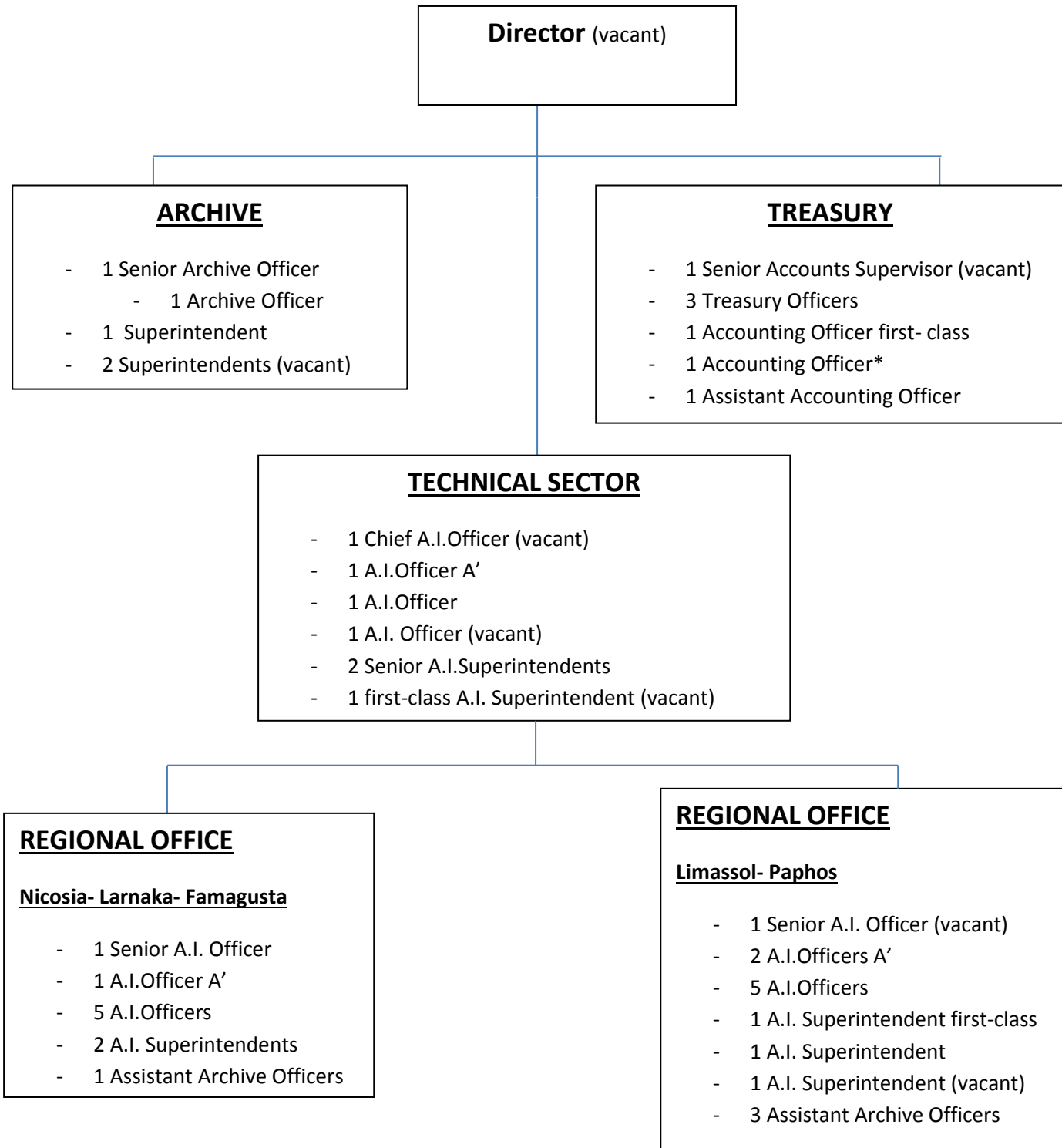

Figure 2. Yield and income insurance schemes in the world.

(Bielza, Conte, Dittmann, Gallego and Stroblmair, 2008, pg.45-46)

AGRICULTURAL INSURANCE ORGANISATION (A.I.O.)

ORGANISATIONAL STRUCTURE

(Αρχείο ΟΓΑ, 2014)

